KRAJINA OSIGURANJE A.D. BANJA LUKA

Izvještaj nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja za 2013. godinu

Banja Luka, april 2014. godine

S A D R Ž A J

S t r a n a

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA....4

BILANS STANJA....7

BILANS USPJEHA....12

BILANS TOKOVA GOTOVINE....16

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU....18

I ANALIZA BILANSA TOKOVA GOTOVINE....63

II ANALIZA NAPOMENA UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE....63

III ANALIZA VOĐENJA POSLOVNIH KNJIGA....64

IV ANALIZA FINANSIJSKIH TRANSAKCIJA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA....64

V SUDSKI SPOROVI....65

VI PORESKI RIZICI....66

VII DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA....66

VIII STALNOST POSLOVANJA....66

Prilog - Dodatni finansijski izvještaji....67

Izjava o odgovornosti rukovodstva Društva za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Rukovodstvo Društva je za svaku finansijsku godinu dužano pripremiti finansijske izvještaje koji će dati istinit i fer prikaz finansijskog položaja Društva, rezultata poslovanja, te novčanog toka za tu godinu u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima, te je odgovorno za vođenje prikladnih računovodstvenih evidencija kako bi se omogućila priprema ovakvih finansijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Rukovodstvo Društva ima opštu odgovornost za preduzimanje raspoloživih mjera za očuvanje imovine Društva, kao i za sprječavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Rukovodstvo Društva je odgovorano za odabir odgovarajućih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Rukovodstvo Društva je dužano da podnese skupštini akcionara na odobrenje i usvajanje godišnje finansijske izvještaje Društva.

Mila Gromilić
Direktor

Nada Despot
Šef računovodstva

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini Društva i Upravnom odboru „Krajina osiguranja“ a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja za 2013. godinu „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo), koja je obuhvatila reviziju bilansa stanja, bilansa uspjeha, bilansa novčanih tokova, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja koji čine priloge uz finansijske izvještaje (napomene uz finansijske izvještaje, stanje i promjene tehničkih rezervi osiguranja, stanje i struktura ulaganja tehničkih rezervi, stanje i struktura sredstava garantnog fonda).

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Osim kao što je objelodanjeno u Osnovama za mišljenje sa rezervom, reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

(nastavlja se)

(nastavak)

Osnov za mišljenje sa rezervom

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.7, uz finansijske izvještaje, Društvo je potpisivalo sporazume o reprogramu naplate potraživanja od pravnih i fizičkih lica krajem 2013. godine na osnovu kojih je vršena i ispravka navedenih potraživanja. Uvidom u dokumentaciju i na osnovu razgovora sa odgovornim licima došli smo do saznanja da ispravka vrijednosti navedenih potraživanja nije vršena u skladu sa članom 15. Pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 10/09). Zbog načina evidentiranja istih, revizorskim postupcima nismo mogli da se uvjerimo u efekte izvršenih ispravki potraživanja na finansijske izvještaje za 2013. godinu.

Kao što je objelodanjeno u napomenama 4.2.1 i IV, uz finansijske izvještaje, od ostvarenog ukupnog prihoda po osnovu zakupa investicionih nekretnina, na prihod od povezanog pravnog licu Krajina-Kros-a d.o.o. Banja Luka odnosi se iznos od 52.999,66 KM ili 42,16 %.

Poslovanje sa povezanim licem je značajno, kako sa stanovišta prometa usluga tako i finansijskih transakcija, pozajmljivanja novčanih sredstava, davanje u zalog imovine za kreditna zaduženja. Sve navedeno može bitno uticati na rizik likvidnosti matičnog društva. Nadalje, Agencija za osiguranje Republike Srpske je Rješenjem broj 03-306-2-14/12 od 08.04.2013. godine Društvu zabranila finansijske transakcije, sve isplate iz sredstava Društva povezanom pravnom licu „Krajina Kros“ d.o.o. Banja Luka i svim drugim pravnim licima, ovlašćenim za obavljanje djelatnosti tehničkih pregleda vozila. Uvidom u dokumentaciju, revizorskim postupcima i na osnovu razgovora sa odgovornim licima došli smo do saznanja da Društvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa navedenim Rješenjem (veza napomena VII).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte korekcija koje na finansijske izvještaje mogu imati pitanja navedena u prethodnim pasusima, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno stanje imovine, kapitala i obaveza „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultat poslovanja, za godinu završenu na taj dan.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezerve u odnosu na dato mišljenje skrećemo pažnju na slijedeća pitanja:

Kao što je objelodanjeno u napomeni 4.9, uz finansijske izvještaje, na osnovu raspoložive dokumentacije i objašnjenja rukovodstva Društva došli smo do saznanja da je Društvo i tokom 2013. godine zaključivalo ugovore sa vlasnicima vozila o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu na period od godinu dana. Plaćanje je vršeno u visini godišnje naknade zakupa. Takođe, uvidom u dokumentaciju (ugovor, izvode sa žiro računa, blagajnu i ovlaštenja) nismo se mogli u potpunosti uvjeriti o pojedinačnim uplatama po ugovoru o zakupu.

(nastavlja se)

(nastavak)

Kao što je objelodanjeno u napomeni VIII, uz finansijske izvještaje, kratkoročne obaveze Društva na dan 31.12.2013. godine veće su od tekuće imovine za iznos od 6.351.786 KM, dok je racio likvidnosti 0,37. Na osnovu navedenog, Društvo može biti suočeno sa problemima likvidnosti, odnosno da ne bude u mogućnosti da izmiruje svoje kratkoročne obaveze prema dobavljačima i povjeriocima u trenutku dospijeća.

Ovlašćeni aktuar je dao negativno mišljenje o poslovanju Društva uz slijedeće navode:

„Društvo je poslovnu 2013. godinu završilo sa ostvarenom neto dobiti u iznosu od 213.050,00 KM. Bruto fakturisana premija iznosi 9.171.959,44 KM i veća je za 1.391.337,88 KM ili 17,99% u odnosu na prethodnu godinu.

Tehničke rezerve na dan 31.12.2013. godine obračunate su u iznosu od 8.290.100,28 KM. Društvo je obezbijedilo ukupno 3.702.725,85 KM ili 44,66% sredstava za njihovo pokriće, odnosno nedostatak sredstava za pokriće tehničkih rezervi iznosi 4.587.374,43 KM ili 55,34%.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja iznose 5.853.385,00 KM ili 63,82% bruto fakturisane premije. Troškovi sprovođenja osiguranja su veći za 3.105.940,76 KM ili 113,05% od dozvoljenog režijskog dodatka. Društvo bi moralo da obrati maksimalnu pažnju na smanjenje troškova sprovođenja osiguranja, budući da je značajan dio ovih troškova pokriven iz sredstava tehničke premije tako da dolazi do nenamjenskog trošenja tehničke premije osiguranja.Visoki troškovi sprovođenja osiguranja su i jedan od najvećih problema u poslovanju Društva.
Ostvaren je ukupan pozitivan mjerodavni tehnički rezultat u iznosu 3.562.729,05KM ili 39,41% iz čega proizilazi da su Tarife premija adekvatne.

Postoje mala odstupanja u pogledu dosljedne primjene pojedinih akata poslovne politike. Društvo u narednom periodu mora otkloniti uočene neusaglašenosti, te dosljedno poštovati i primjenjivati usvojena akta poslovne politike.“

EF REVIZOR d.o.o.
Banja Luka, Gajeva broj 12
Datum: 29. april 2014. godine

Ovlašćeni revizor
Milan Kondić

BILANS STANJA
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2013. godine

u KM

Grupa računa, račun	P O Z I C I J A	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (31.12.2012)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
	A. STALNA IMOVINA (002+008+016+026)	**001**	**17.384.448**	**2.216.496**	**15.167.952**	**15.587.001**
01	**I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)**	**002**	**87.108**	**53.516**	**33.592**	**28.089**
010	1. Ulaganja u razvoj	003			**0**	0
011	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004			**0**	0
012	3 Goodwill	005			**0**	0
014	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	87.108	53.516	**33.592**	28.089
015 i 016	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007			**0**	0
02	**II NEKRETNINE, INVESTICIONE NEKRETNINE POSTROJENJA, OPREMA I OSTALA OSNOVNA SREDSTVA (009 do 015)**	**008**	**13.007.423**	**2.160.064**	**10.847.359**	**11.247.247**
020	1. Zemljište	009	1.066.220		1.066.220	978.217
022	2. Građevinski objekti	010	4.202.979	378.839	3.824.140	4.630.320
023	3. Postrojenja i oprema	011	1.689.393	1.368.833	320.560	428.693
024	4. Investicione nekretnine	012	6.003.299	381.822	5.621.477	5.195.055
026	5. Ostala osnovna sredstva	013	30.570	30.570	0	0
027 i 028	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	14.962		14.962	14.962
029	7. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	015			0	0
03	**III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (017 do 025)**	**016**	**4.289.917**	**2.916**	**4.287.001**	**4.311.665**
030, dio 039	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	017	2.000		2.000	2.000
031, dio 039	2. Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica	018			0	0
032, dio 039	3. Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	019			0	0
033, dio 039	4. Dugoročni finansijski plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	020	154.395		154.395	140.000
034, dio 039	5. Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	021	3.620.169		3.620.169	3.620.170
035, dio 039	6. Dugoročni finansijski plasmani u inostranstvu	022			0	0
036, dio 039	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća	023			0	0
037, dio 039	8. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	024	7.674	2.916	4.758	3.300
038, dio 039	9.Ostali dugoročni finansijski plasmani	025	505.679		505.679	546.195
040	**IV ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	026				

	B. TEKUĆA IMOVINA (028+033+059+060)	**027**	**6.994.775**	**3.278.373**	**3.716.402**	**2.790.174**
10 do 15	**I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (029 do 032)**	**028**	**2.400**	**0**	**2.400**	**1.512**
100 do 109	1. Zalihe materijala	029	2.400		2.400	1.512
130 do 139	2. Zalihe ostataka osiguranih oštećenih stvari	030			0	0
140 do 149	3. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji	031			0	0
150 do 159	4. Dati avansi	032			0	0
20 do 26	**II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (034+043+044+045+055+058)**	**033**	**4.103.772**	**3.278.373**	**825.399**	**598.572**
20	**1. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci (035 do 042)**	**034**	**1.544.052**	**970.195**	**573.857**	**323.046**
200, dio 209	a) Potraživanja po osnovu premije životnih osiguranja	035			0	0
201, dio 209	b) Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	036	620.972	128.563	492.409	270.448
202, 203, dio 209	v) Potraživanja po osnovu premije saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u zemlji	037	41.815		41.815	37.887
204, dio 209	g) Potraživanja po osnovu premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija iz inostranstvu	038			0	0
205, dio 209	d) Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u zemlji	039			0	0
206, dio 209	đ) Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u inostranstvu	040			0	0
207, dio 209	e) Ostali kupci i ostala potraživanja	041	881.265	841.632	39.633	14.711
208 dio 209	ž) Potraživanja po osnovu depozitne premije	042			0	0
210 do 219	2. Potraživanja iz specifičnih poslova	043	2.333.566	2.280.672	52.894	43.810
220 do 229	3. Druga potraživanja	044	89.113	26.838	62.275	43.207
23	**4. Kratkoročni finansijski plasmani (046 do 054)**	**045**	**46.273**	**668**	**45.605**	**2.048**
230, dio 239	a) Kratkoročni finansijski plasmani u povezana pravna lica - matična i zavisna	046			0	0
231, dio 239	b) Kratkoročni finansijski plasmani -ostala povezana pravna lica	047	45.605		45.605	0
232, dio 239	v) Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	048	668	668	0	2.048
233, dio 239	g) Kratkoročni finansijski plasmani u inostranstvu	049			0	0
234, dio 239	d) Dio dugoročnih deponovanja i ulaganja koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	050			0	0
235, dio 239	đ) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	051			0	0
236, dio 239	e) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	052			0	0
237	ž) Okupljene sopstvene akcije	053			0	0
238, dio 239	z) Ostali kratkoročni finansijski plasmani	054			0	0

24	**5. Gotovinski ekvivalenti i gotovina (056+057)**	**055**	**90.768**	**0**	**90.768**	**186.461**
240	a) Gotovinski ekvivalenti- hartije od vrijednosti	056			0	0
241 do 249	b) Gotovina	057	90.768		90.768	186.461
260 do 269	6. Porez na dodatu vrijednost	058			0	0
270 do 279, osim 278	**III AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA**	059	2.888.603		2.888.603	2.190.090
278	**IV ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	060				
290	**V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA**	061				
	G. POSLOVNA AKTIVA (001+027+061)	062	**24.379.223**	**5.494.869**	**18.884.354**	**18.377.175**
88	**D. VANBILANSNA AKTIVA**	063			0	0
	Đ. UKUPNA AKTIVA (062+063)	064	**24.379.223**	**5.494.869**	**18.884.354**	**18.377.175**

BILANS STANJA - nastavak
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2013. godine

u KM

Grupa računa, račun	P O Z I C I J A	Oznaka AOP-a	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
1	2	3	4	5
	P A S I V A			
	A. KAPITAL (102-109+110+111+117+118-119+120-123)	**101**	**8.427.173**	**8.600.143**
30	**I OSNOVNI KAPITAL (103 DO 108)**	**102**	**6.768.192**	**6.768.192**
300	1. Akcijski kapital	103	6.768.192	6.768.192
301	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104		
302	3. Državni kapital	105		
303	4. Ulozi društva za uzajamno osiguranje sa ograničenim doprinosom	106		
304	5. Ulozi društva za uzajamno osiguranje sa neograničenim doprinosom	107		
309	6. Ostali kapital	108		
310 do 312	**II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL**	109		
320	**III EMISIONA PREMIJA**	110		
dio 32	**IV REZERVE IZ DOBITKA (112 do 116)**	**111**	**0**	**0**
321	1. Zakonske rezerve	112		
322	2. Statutarne rezerve	113		
323	3. Druge rezerve utvrđene aktima društva	114		
324	4. Rezerve za sopstvene akcije	115		
329	5. Ostale rezerve iz dobitka	116	0	0
330,331 i 334	**V REVALORIZACIONE REZERVE**	117	1.789.591	2.175.611
332	**VI NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽ. ZA PRODAJU**	118		
333	**VII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽ. ZA PRODAJU**	119		
34	**VIII NERASPOREĐENI DOBITAK (121+122)**	**120**	**1.073.734**	**1.158.957**
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	121	860.684	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	122	213.050	1.158.957
35	**IX GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124+125)**	**123**	**1.204.344**	**1.502.617**
350	1. Gubitak ranijih godina	124	1.204.344	1.502.617
351	2. Gubitak tekuće godine	125		
40	**B. DUGOROČNA REZERVISANJA (127 do 134)**	**126**	**56.785**	**60.359**
400	1. Matematička rezerva životnih osiguranja	127		
401	2. Rezervisanja za učešće u dobitku	128		
402	3. Rezervisanja za izravnanje rizika	129		
403	4. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	130		
404	5. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	131		
405	6. Rezervisanja za bonuse i popuste	132		
406	7. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	133	56.785	60.359
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134		
	V. OBAVEZE (136+145)	**135**	**10.400.396**	**9.716.673**
41	**I DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 144)**	**136**	**332.208**	**534.750**
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137		
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138		
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139		

413 i 414	4. Dugoročni krediti	140	306.359	422.764
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141	25.849	47.700
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142		
418	7. Odložene poreske obaveze	143		
419	8. Ostale dugoročne obaveze	144		64.286
42 do 48	**II KRATKOROČNE OBAVEZE (146+154+158+159+162+163+164+165+166)**	**145**	**10.068.188**	**9.181.923**
42	**1. Kratkoročne finansijske obaveze (147 do 153)**	**146**	**611.557**	**558.435**
420	a) Kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	147	64.286	128.571
421	b) Obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	148		
422 i 423	v) Kratkoročni krediti	149	405.798	296.268
424 i 425	g) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji dospijeva u periodu do godinu dana	150	141.473	133.596
426	d) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	151		
427	đ) Obaveze po osnovu stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	152		
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	153		
43	**2. Obaveze po osnovu šteta i ugovorenih iznosa (155 do 157)**	**154**	**0**	**0**
430 i 431	a) Obaveze po osnovu šteta i ugovorenih iznosa	155		
432 i 434	b) Obaveze po osnovu udjela u štetama i ugovorenim iznosima iz reosiguranja	156		
433 i 435	v) Obaveze po osnovu udjela u štetama i ugovorenim iznosima iz saosiguranja	157		
440 do 449	3. Obaveze za premiju i specifične obaveze	158	14.546	13.832
45	**4. Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada (160+161)**	**159**	**161.170**	**211.974**
450 do 455	a) Obaveze po osnovu bruto zarada	160	161.170	211.974
456 do 458	b) Obaveze po osnovu bruto naknada zarada	161		
460 do 469	5. Druge obaveze iz poslovanja	162	410.240	381.271
47, osim 474	6. Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	163	16.508	17.408
474	7. Obaveze za porez iz rezultata	164	277.692	233.122
497	8. Odložene poreske obaveze	165		
49, osim 497	**9. Pasivna vremenska razgraničenja (167 do 173)**	**166**	**8.576.475**	**7.765.881**
490	a) Prenosne premije životnih osiguranja	167		
491	b) Prenosne premije neživotnih osiguranja	168	4.602.466	4.149.789
492	v) Prenosne premije saosiguranja i reosiguranja	169	23.530	23.639
493	g) Rezervisane štete životnih osiguranja	170		
494	d) Rezervisane štete neživotnih osiguranja	171	3.664.104	3.115.157
495	đ) Rezervisanja za udjele u štetama po osnovu saosiguranja i reosiguranja	172		
496, 498 i 499	e) Druga pasivna vremenska razgraničenja	173	286.375	477.296
	G. POSLOVNA PASIVA (101+126+135)	**174**	**18.884.354**	**18.377.175**
89	**D. VANBILANSNA PASIVA**	175		
	Đ. UKUPNA PASIVA (174+175)	**176**	**18.884.354**	**18.377.175**

Potpisano u ime Društva
v.d. direktor
Mila Gromilić

_____

BILANS USPJEHA

(Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu)

od 01.01. do 31.12.2013. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	IZNOS	
			Tekuća godina	Predhodna godina
1	2	3	4	5
	A. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
	I POSLOVNI PRIHODI (202+208+209+210+211+212)	**201**	**9.825.510**	**7.850.543**
60	**1. Prihod od premije i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja (203 do 207)**	**202**	**0**	**0**
600, 602, 605	a) Prihodi od premija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	203		
601	b) Prihodi od premija dobrovoljnog penzijskog osiguranja	204		
603	v) Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta životnih osiguranja	205		
604	g) Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja životnih osiguranja, reosiguranja i retrocsija	206		
606 do 609	d) Ostali prihodi po osnovu životnog osiguranja	207		
610 do 619	2. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	208	8.654.898	6.635.800
620 do 629	3. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	209		
630 do 639	4. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	210	696.010	795.493
640 do 649	5. Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	211		39.151
650 do 659	6. Drugi poslovni prihodi	212	474.602	380.099
	II POSLOVNI RASHODI (214+233)	213	**9.531.060**	**7.059.706**
	1. Funkcionalni rashodi (215+223+229)	214	**3.677.675**	**1.919.705**
50	**1.1. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose (216 do 222)**	215	**329.454**	**215.088**
500	a) Matematička rezerva životnih osiguranja, osim dobrovoljnog penzijskog osiguranja	216		
501	b) Matematička rezerva dobrovoljnog penzijskog osiguranja	217		
502	v) Doprinos za preventivu	218	97.417	82.460
503	g) Vatrogasni doprinos	219		
504	d) Doprinos Zaštitnom fondu	220	232.037	132.628
505	đ) Rashodi za dugoročna rezervisnja za izravnanje rizika	221		
509	e) Ostali rashodi za za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	222		
51	**1.2. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja (224 do 228)**	223	**0**	**0**
510, 513	a) Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	224		
511	b) Naknade šteta i ugovorenih suma dobrovoljnog penzijskog osiguranja	225		
512, 514	v) Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	226		
515, 516, 517	g) Rezervisanja za štete, ujele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu životnih osiguranja	227		
518	d) Rashodi po osnovu bonusa i popusta životnih osiguranja	228		
52	**1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja (230 do 232)**	229	**3.348.221**	**1.704.617**

520, 521, 522, 524	a) Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetana neživotnih osiguranja	230	1.894.904	1.471.887
523,525	b) Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	231	208.360	117.593
526, 527, 529	v) Rezervisanja za štete i udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja	232	1.244.957	115.137
	2. Troškovi sprovođenja osiguranja (234+237+243)	233	**5.853.385**	**5.140.001**
53	**2.1. Troškovi amortizacije i rezervisanja (235+236)**	234	**192.022**	**273.673**
530	a) Troškovi amortizacije	235	192.022	273.673
533 do 539	b) Troškovi rezervisanja	236		
54	**2.2. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi (238 do 242)**	237	**3.312.479**	**2.518.017**
540	a) Troškovi materijala, goriva i energije	238	148.949	182.358
541	b) Troškovi provizija	239	533.423	620.979
542, 543	v) Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande	240	2.276.766	1.377.157
544,545,547, 548, 549	g) Nematerijalni troškovi	241	262.141	261.278
546	d) Troškovi poreza i doprinosa	242	91.200	76.245
55	**2.3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (244+245)**	243	**2.348.884**	**2.348.311**
550	a) Troškovi bruto zarada i naknada zarada	244	2.058.354	2.016.028
551 do 559	b) Ostali lični rashodi i naknade	245	290.530	332.283
	III POSLOVNI DOBITAK (201-213)	246	**294.450**	**790.837**
	IV POSLOVNI GUBITAK (213-201)	247		
66	**B. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI**			
	I FINANSIJSKI PRIHODI (249 do 252)	248	**231.861**	**312.507**
660, 661	1. Finansijski prihodi od matičnih , zavisnih pravnih licai ostalih povezanih pravnih lica	249	230	
662	2. Prihodi od kamata	250	211.171	187.347
663	3. Pozitivne kursne razlike	251		
664,665,669	4. Ostali finansijski prihodi	252	20.460	125.160
56	**II FINANSIJSKI RASHODI** (254 do 257)	253	**106.893**	**394.615**
560,561	1. Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim , zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	254	10.753	26.246
562	2. Rashodi kamata	255	87.433	79.805
563	3. Negativne kursne razlike	256		
564,565,569	4. Ostali finansijski rashodi	257	8.707	288.564
	III DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (246+248-253)-247	258	419.417	708.729
	IV GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (247+253-248)-246	259		
	V. OSTALI PRIHODI I RASHODI			
67	**I OSTALI PRIHODI** (261 do 264)	260	**233.402**	**134.658**
670, 671	1. Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	261	4.220	1.200
672	2. Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrijednosti	262		
676	3. Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	263		305
673,674,675, 677,678, 679	4. Ostali prihodi	264	229.182	133.153
57	**II OSTALI RASHODI** (266 do 269)	265	**311.232**	**422.504**
570, 571	1. Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	266	325	2.825
572	2. Gubici po onovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrijednosti	267		
575	3. Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	268		
573,574,576, 577 i 579	4. Ostali rashodi	269	310.907	419.679

	III DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (260-265)	270		
	IV GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (265-260)	271	77.830	287.846
	G. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE			
68	**I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE** (273 do 275)	272	116.404	0
680,681,682	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	273	114.946	
683	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	274	1.458	
684 do 689	3. Ostali prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	275		
58	**II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE** (277 do 279)	276	**62.362**	**0**
580, 581, 582	1. Obezvrjeđenje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina	277	62.362	
583	2. Obezvrjeđenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	278		
584 do 589	3. Ostali rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine	279		
	III DOBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (272-276)	280	54.042	
	IV GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (276-272)	281		**0**
690	**D. DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA**	282		
590	**đ. GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA**	283		
691	**E. Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina**	284		
591	**Ž. Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina**	285		
	Z. DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (258+270+280+282+284-285)	286	473.459	708.729
	2. Gubitak prije oporezivanja (259+271+281+283+285-284)	287	77.830	287.846
	I. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Poreski rashodi perioda	288	191.624	147.054
dio 722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	289		
dio 722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	290		
	J. NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobitak tekuće godine (286-287-288-289+290)	291	204.005	273.829
	2. Neto gubitak tekuće godine (287-286+288+289-290)	292		
	K OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU			
	I DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (294 do 299)	293	9.045	24.444
	1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	294	9.045	24.444
	2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	295		
	3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	296		
	4. Aktuarski dobici od planova definisanih primanja	297		
	5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	298		
	6. Ostali dobici utvrđeni direktno u kapitalu	299		
	II GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (301 do 305)	300		
	1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	301		

	2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	302		
	3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	303		
	4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	304		
	5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	305		
	L. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU (293-300) ili (300-293)	306	9.045	24.444
	LJ. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	307		
	M. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (306±307)	308	9.045	24.444
	N. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU			
	I UKUPAN NETO DOBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (291±308)	309	213.050	298.273
	II UKUPAN NETO GUBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (292 ±308)	310		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	311		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	312		
	Obična zarada po akciji	313		
	Razrijeđena zarada po akciji	314		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	315	112	
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	316	117	113

BILANS TOKOVA GOTOVINE
(Izvještaj o tokovima gotovine)
od 01.01. do 31.12.2013. godine

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	IZNOS	
		Tekuća godina	Predhodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 505)	501	**9.253.623**	**7.938.806**
1. Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi	502	9.010.170	7.663.965
2. Prilivi od premije reosiguranja i retrocesija	503		
3. Prilivi od učešća u naknadi štete	504	116.449	89.407
4. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	505	127.004	185.434
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (507 do 514)	**506**	**9.355.190**	**8.133.626**
1. Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	507	1.890.374	1.459.202
2. Odlivi po osnovu naknade šteta i udjela iz reosiguranja i retrocesija	508		
3. Odlivi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	509	12.406	5.530
4. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	510	2.381.929	2.099.343
5. Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	511	2.354.338	2.198.277
6. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	512	105.071	74.630
7. Odlivi po osnovu poreza na dobit	513	125.383	95.621
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	514	2.485.689	2.201.023
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-506)	515		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (506-501)	516	**101.567**	**194.820**
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (518 do 523)	517	**294.768**	**4.803.826**
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	518	110.309	1.235.024
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	519		
3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	520		
4. Prilivi po osnovu kamata	521	183.622	182.053
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	522		
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	523	837	3.386.749
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (525 do 528)	**524**	**152.522**	**4.714.213**
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	525	92.209	673.599
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela u kapitalu	526		
3. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	527	313	614
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	528	60.000	4.040.000
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (517-524)	529	**142.246**	**89.613**
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (524-517)	530		
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (532 do 535)	**531**	**548.826**	**2.027.558**
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	532		
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	533		600.000
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	534	535.779	1.297.569
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	535	13.047	129.989
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (537 do 542)	**536**	**685.198**	**1.767.096**

1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	537		
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	538		
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	539	663.359	1.428.789
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	540	21.839	18.146
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	541		
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	542		320.161
III. Neto priliv gotovine iz aktivnost finansiranja (531-536)	**543**	**-136.372**	**260.462**
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (536-531)	**544**		
G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+517+531)	**545**	**10.097.217**	**14.770.190**
D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (506+524+536)	**546**	**10.192.910**	**14.614.935**
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (545-546)	**547**	**-95.693**	**155.255**
E. NETO ODLIV GOTOVINE (546-545)	**548**		
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	**549**	**186.461**	**31.206**
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	**550**		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	**551**		
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (549+547-548+550-551)	**552**	**90.768**	**186.461**

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
u periodu od 01.01. do 31.12.2013. godine

u KM

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KOJI PRIPADA VLASNICIMA KAPITALA (MATIČNOG) PREDUZEĆA							Manjinski interes	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka za AOP	Akcionarski kapital i drugi oblici osnovnog kapitala	Revalorizacione rezerve	Prenesene rezerve (kursne razlike)	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve)	Akumulisani neraspoređeni dobitak / nepokriveni gubitak	UKUPNO		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Stanje na dan 01.01.2012. god.	901	6.768.192	2.680.787			-1.399.627	8.049.352		8.049.352
2. Efekti promjena u računov. politikama	902						0		0
3. Efekti ispravke grešaka	903						0		0
Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2012. g. odnosno 01.01.2012.g. (901 ± 902 ± 903)	904	6.768.192	2.680.787		0	-1.399.627	8.049.352		8.049.352
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905		-24.444				-24.444		-24.444
5. Efekti revalorizacije dugoročnih finansijskih plasmana	906		466.020				466.020		
6. Kursne razlike nastale prevođenjem transakcija u stranoj valuti	907								
7. Ostali neto dobici / gubici perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha	908					24.444	24.444		
8. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	909					273.829	273.829		273.829
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	910					-102.990	-102.990		

10. Emisija akcionarskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911								
11. Stanje na dan 31.12.2012. god./01.01.2013.god. **(904 ± 905 ± 906 ± 907 ± 908 ± 909– 910 + 911)**	912	6.768.192	3.122.363	0	0	-1.204.344	8.686.211		8.686.211
12. Efekti promjena u računov. politikama	913		-946.752			860.684	-86.068		
13. Efekti ispravke grešaka	914								0
14. Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2013. g. / (912 ± 913 ± 914)	915	6.768.192	2.175.611		0	-343.660	8.600.143		8.600.143
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916		-9.045				-9.045		-9.045
16. Efekti revalorizacije dugoročnih finansijskih plasmana	917		-376.975				-376.975		-376.975
17. Kursne razlike nastale prevođenjem transakcija u stranoj valuti	918						0		0
18. Ostali neto dobici / gubici perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha	919					9.045	9.045		9.045
19. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	920					204.005	204.005		204.005
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	921						0		0
21. Emisija akcionarskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922						0		
22. Stanje na dan 31.12.2013.god. (915 ± 916 ± 917 ± 918 ± 919 ± 920 – 921 + 922)		**6.768.192**	**1.789.591**	**0**	**0**	**-130.610**	**8.427.173**	**0**	**8.427.173**

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

OSNIVANJE I DJELATNOST

„Krajina-osiuguranje“ a.d. Banja Luka je osnovano kao dioničarsko durštvo, Odlukom broj 02-521/92, koju je donio Zbor radnika Organizacije za osiguranje „Sarajevo-osuguranje“ Sarajevo, Filijala Banja Luka, dana 23.06.1992. godine, a na osnovu Uredbe o organizovanju preduzeća, koju je donijelo Izvršno vijeće Autonomne regije Krajina Banja Luka, broj 03-320/92, od 09.05.1992. godine. Upis osnivanja Dioničarskog društva u sudski registar izvršen je kod Osnovnog suda udruženog rada u Banjoj Luci 25.06.1992. godine, rješenjem broj U/I-2002/92, broj registarskog uloška 1-3788-00.
Usklađivanje organizacije i preregistracija u skladu sa Zakonom o osiguranju imovine i lica („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 14/00 i 20/00) i promjena osnivača izvršeno je 18.10.2002. godine kod Osnovnog suda u Banjoj Luci, rješenjem broj U/I-1043/2002. pod nazivom „Krajina-osiguranje“ akcionarsko društvo Banja Luka.
Usklađivanje organizacije i opštih akata sa Zakonom o javnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/04) i usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o osiguranju imovine i lica („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/05, 1/06, 64/06) i Odlukom o vrstama osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/06) izvršeno je 15.04.2008. godine kod nadležnog suda, registarski uložak broj 1-3788-00, pod oznakom i brojem upisnika suda 071-0-Reg-08-000777.

Promjena lica ovlašćenog za zastupanje izvršena je 07.10.2008. godine kod nadležnog suda u sudskom registru, registarski uložak broj 1-3788-00, pod oznakom i brojem upisnika suda 071-0-Reg.08-001980.
Usklađivanje odredaba osnivačkog akta društva sa odredbama Zakona o privrednim društvima i usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti izvršeno je 12.07.2011. godine po rješenju o registraciji Okružnog privrednog suda Banja Luka 057-0-Reg-10-000966.

Djelatnost Društva je osiguranje imovine i lica i ostali poslovi osiguranja za koje je Društvo dobilo saglasnost Agencije za osiguranje Republike Srpske. Takođe, Društvo se bavi plasmanom slobodnih sredstava osiguranja u skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zakon), životno osiguranje i pomoćne djelatnosti za osiguranje i penzijske fondove.

Organi upravljanja

1. Skupština akcionara
2. Nadzorni odbor
3. Uprava.

Članovi Nadzornog odbora Društva na dan 31.12.2013. godine su:

1. Predrag Buvač, predsjednik
2. Miodrag Čoprka, zamjenik predsjednika
3. Dragiša Mitrović, član
4. Boro Luburić, član.

Odlukom Skupštine akcionara, broj 02-3674/13, od 08.10.2013. godine, Miodrag Čoprka je razriješen sa funkcije člana novog Nadzornog odbora „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka ispred Akcijskog fonda Republike Srpske Banja Luka, na lični zahtjev.

Uprava Društva

- direktor Društva
- izvršni direktor za oblast preuzimanje i preradu osiguranja
- izvršni direktor za oblast procjene i likvidacije štete
- izvršni direktor za administrativne poslove.

V.d. direktor Društva na dan 31.12.2013. godine je Mila Gromilić.

Odbor za reviziju

Odlukom Skupštine akcionara, broj 02-3379/12, od 19.10.2012. godine, imenovan je novi Odbor za reviziju, u sastavu:

1. Snežana Vujnić, dipl.ek., predsjednik
2. Vesna Pantelić, dipl.ek., član
3. Slaviša Vasilić, dipl.pravnik, član.

Ovlašćeni aktuar Društva za neživotno osiguranje na dan 31.12.2013. godine je Maja Čuković, ovlašćenje broj: 05-529-5/10.

Matični broj: 1494678
JIB: 4400957640004.

Šifra djelatnosti: 65.12 **Ostalo osiguranje**

66.21 Procjena rizika i šteta
66.29 Ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzionim fondovima.

Sjedište Društva: Braće Pantića 2, 78000 Banja Luka.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Društva, broj 02-2299/13 od 25.06.2013. godine, definisana je unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta Društva. Sve poslovne aktivnosti društva obavljaju se u okviru sljedećih organizacionih jedinica: sektori, filijale, predstavništva, ispostave, poslovne jedinice i poslovna mjesta.

Organizacione jedinice organizovane su na teritorijalnom principu, a na osnovu Obavještenja o razvrstavanju jedinice razvrstavanja po djelatnosti Republičkog zavoda za statistiku broj 332 od 23.11.2012. godine.

Na dan 31. decembar 2013. godine, Društvo je obavljalo poslove osiguranja preko Direkcije u Banjoj Luci, 11 poslovnih jedinica sa 33 ispostave (Banja Luka sa ispostavama: TP TAM Servis, Meše Selimovića, TP Rotas, TP Kros; Gradiška sa ispostavama: TP Kros, TP Koneks; Prijedor sa ispostavama: TP Kros Prijedor, TP Kros Novi Grad, TP Kros Kozarska Dubica, TP Kros Kostajnica; Laktaši sa ispostavom: VS trade Srbac; Mrkonjić Grad sa ispostavama: TP Ribnik i Šipovo; Teslić sa ispostavama: Čelinac, Kotor Varoš i Kneževo; Derventa sa ispostavom: Prnjavor; Modriča sa ispostavama: Brčko, Šamac, TP Tehnograd Modriča, Brod, Doboj, TP Kros Doboj; Bijeljina sa ispostavama: Bijeljina, Zvornik, Vlasenica, Ugljevik i Bratunac; Rogatica sa ispostavama: Rudo i Foča; Istočno Sarajevo sa ispostavom: Pale; Trebinje sa ispostavama: Gacko i Bileća).

Lica sa značajnim položajem u Društvu

1. V.d. Direktor Društva: Mila Gromilić, upisana u sudski registar broj 071-0-Reg-08001980 od 07.10.2008. godine,
2. Izvršni direktor: Duško Valan,
3. Izvršni direktor: Ranko Simić,
4. Izvršni direktor: Milan Mihajilo.

Odgovorno lice za računovodstveno-finansijske poslove je Nada Despot.

Na dan 31. decembar 2013. godine Društvo je sa stanjem na kraju mjeseca imalo 117 zaposlena radnika (31. decembar 2012. godine 113).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 36/09 i 52/11), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da, u potpunosti, primjenjuju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI), Međunarodne standarde revizije (MSR), Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC).

Imajući u vidu zahtjeve lokalnih propisa Pepublike Srpske i razlike sa zahtjevima MRS i MSFI, rukovodstvo Društva ne izražava eksplicitnu i bezrezervnu izjavu o usaglašenosti priloženih finansijskih izvještaja sa MRS i MSFI, koji se primjenjuju na periode prikazane u priloženim finansijskim izvještajima. Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi se u potpunosti ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS. Društvo je dakle u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na važećim računovodstvenim propisima, propisima za oblast osiguranja i poreskim propisima Republike Srpske.

Glavne razlike i problemi u vezi sa punom primjenom MRS i MSFI se mogu sumirati u sljedećem:

- U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod prometa finansijskim instrumentima niti su često zvanične tržišne informacije raspoložive. Stoga, poštenu (fer) vrijednost često nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS 32 "Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje i prikazivanje" i MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje".
- Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 97/09) koji preuzima Zakonom propisan set finansijskih izvještaja koji značajno odstupaju od zahtjeva MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja", a uz to u pojedinim dijelovima, odstupa i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija predviđenih navedenim standardom.
- Rezervacija za štete se obračunava i evidentira u skladu sa važećim propisima iz oblasti osuguranja Republike Srpske koji nisu u punoj saglasnostni sa zahtjevima MRS i MSFI.

Iznosi u finansijskim izvještajima su izraženi u konvertibilnim markama (KM). Konvertibilna marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji su sastavljeni za period koji se završava na dan 31.12.2013. godine. Uporedne podatke predstavljaju finansijski izvještaji, za period koji se završio 31.12.2012. godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Novi Nadzorni odbor je na XXV (dvadesetpetoj) sjednici održanoj 17.12.2013. godine, donio Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, broj 02-4466/13, od 17.12.2013. godine. Ova izmjena i dopuna Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, se odnosi na član 42 – Nekretnine, postrojenja i oprema, član 44 – Investicione nekretnine, i član 70 – Revalorizacione rezerve, te je stupio na snagu danom donošenja, i primjenjuje se od obračuna koji završava 31.12.2013. godine.

3.1. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez fizičkog obilježja. Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38-nematerijalna ulaganja i imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana. Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava navedene uslove, priznaje se na teret rashoda perioda u kojem je nastalo.
Početno mjerenje – nematerijalno ulaganje se iskazuje po nabavnoj vrijednosti.
Naknadno mjerenje - nakon početnog priznavanja, nematerijalno ulaganje se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke (imparitetne) zbog obezvređenja imovine.
Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava prethodne uslove iskazuje se kao trošak perioda u kojem je nastao.
Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se nabavna vrijednost.
Nematerijalna ulaganja koja su, prema MSFI 5 – *Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja,* klasifikovana kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao obrtna i procjenjuju po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje**.**
Amortizacija predstavlja alokaciju iznosa za koji se sredstvo amortizuje tokom procijenjenog vijeka upotrebe. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se primjenom proporcionalne metode po stopama propisanim Pravilnikom o nomenklaturi za amortizaciju u roku od 5 godina osim ulaganja čije je vrijeme utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora. Obračun amortizacije vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu. Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija.
Trošak amortizacije se obračunava za svaki period (najduže šestomjesečno), dijeljenjem amortizacione osnove sa brojem računovodstvenih perioda u procijenjenom vijeku. Iznos amortizacije je u svakoj godini isti, akumulisana amortizacija se povećava proporcionalno, knjigovodstveni iznos se smanjuje proporcionalno sve dok ne bude izjednačen sa rezidualnom vrijednošću.

Preostala vrijednost nematerijalnih ulaganja smatra se jednakom nuli, osim kada: postoji ugovorena obaveza trećeg lica da otkupi nematerijalno sredstvo na kraju njegovog preostalog vijeka trajanja, ili za to nematerijalno sredstvo, odnosno ulaganje postoji aktivno tržište na kojem se može odrediti preostala vrijednost i to tržište će postojati i na kraju vijeka tog nematerijalnog sredstva, odnosno ulaganja.
Ulaganja nastala po osnovu *ugovora o zakupu* iz kojih Društvo *ostvaruje neka prava* (pravo korištenja na određeni duži period, pravo na produženje ugovora i prioritet nad ostalim zainteresovanim stranama) predstavlja nematerijalna ulaganja.
Ulaganja nastala po osnovu *ugovora o zakupu po osnovu kojih Društvo ne ostvaruje druga prava,* predstavljaju razmjenu usluga i po tom osnovu računovodstveno se vode na aktivnim vremenskim razgraničenjima - unaprijed plaćena zakupnina. Početni izdaci na nematerijalnim ulaganjima priznaju se kao rashod (osnivački troškovi).

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva koja Društvo drži za upotrebu pri pružanju usluga i za koje očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda (MRS 16).
Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti.
Elementi nabavne cijene su:
- Fakturna vrijednost uključujući uvozne dažbine i nepovratne poreze umanjena za trgovačke popuste i rabate i svi pripadajući direktni troškovi dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti za namjeravanu upotrebu.
Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvređenja.
Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju metodom revalorizacije, tako da knjigovodstvena vrijednost na dan bilansiranja odgovara fer vrijednosti nekretnina na taj dan umanjenoj za akumulirani trošak amortizacije i akumulirani trošak obezvređenja (član 1. Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama broj 02-4466/13, od 17.12.2013. godine).
Naknadni izdatak koji se odnosi na nekretnine, postrojenja i opremu nakon njegove nabavke, uvećava vrijednost sredstva, ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana, ako se produžava vijek sredstva, povećava kapacitet, poboljšava kvalitet. Naknadni izdatak ako je nastao pretežno po osnovu rada, potrošnog materijala i sitnijih rezervnih dijelova, taj izdatak se iskazuje kao tekući trošak održavanja. Ako je vijek trajanja ugrađenog dijela, priznatog kao naknadni izdatak, različit od vijeka trajanja sredstva u koji je ugrađen, onda se taj dio vodi kao posebno sredstvo i amortizuje u toku korisnog vijeka trajanja. Odstranjeni dio se rashoduje po procijenjenoj vrijednosti, ako nije moguće utvrditi njegovu knjigovodstvenu vrijednost.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda. Prilikom obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme koristi se slijedeći vijek trajanja i stope amortizacije:

R/b	Opis	Korisni vijek trajanja	Stopa amortizacije
1.	Građevinski objekti-kamen beton	77	1,30
2.	Građevinski objekti beton	67	1,50
3.	Građevinski objekti-montažni	25	4,00
4.	Putne staze od betona	20	5,00
5.	Nematerijalna ulaganja	5	20,00
6.	Oprema-bife	7	15,00
7.	Oprema za obezbjeđenje	5	20,00
8.	Putnička auta	6,50	15,50
9.	PTT-oprema	14	7,00
10.	TV-aparati i radio aparati	5	20,00
11.	Kancelarijski namještaj - drvo	8	12.50
12.	Ostala oprema za servisiranje i održavanje	9	11,00
13.	Klima i ventilacije	6	16,50
14.	Ostale računarske mašine	7	14,30
15.	Računari	5	20,00
16.	Ostala kancelarijska oprema	9	11,00
17.	Mjerni i kontrolni uređaji ele. i meh.	6	16,60
18.	Mjerni i kontrolni uređaji ostali	8	12,50

Korisni vijek trajanja i stope amortizacije se preispituju na kraju svake godine od strane popisnih komisija.
Osnovicu za obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrijednost. Rezidualna vrijednost se procjenjuje na dan nabavke. Ukoliko nije istaknuta, smatra se da je rezidualna vrijednost nula.
Amortizacija sredstva započinje kada je ono spremno za korištenje. Kada se zbog istrošenosti ili zastarjelosti sredstva ne mogu više koristiti, ona se moraju povući iz upotrebe tako što će se rashodovati, prodati ili zamijeniti za nova. Kada se sredstva povlače iz upotrebe, prvo se knjiže troškovi amortizacije za dio godine do datuma povlačenja. Ako se sredstvo koristi duže od procijenjenog vijeka upotrebe, ono se ne amortizuje nakon tačke u kojoj se knjigovodstveni iznos izjednačava sa rezidualnom vrijednošću. Nekretnine, postrojenja i oprema koji su, prema MSFI 5 –Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja, klasifikovani kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva i procjenjuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje.
Nabavna vrijednost sredstva nabavljenog na kredit obuhvata visinu kredita kao i ekvivalente gotovine, dok se kamata i drugi izdaci tretiraju troškovima perioda.

3.3. Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže u obliku materijala ili pomoćnih sredstava radi pružanja usluga. Mjere se po nabavnoj vrijednosti. Priznaju se kao rashod kada se stave u upotrebu.
Iznos ispravke vrijednosti zaliha do visine njihove neto prodajne vrijednosti i svakog otpisa zaliha priznaje se kao rashod u periodu u kojem su ispravka vrijednosti ili otpis izvršeni. Iznos bilo kog ukidanja ispravke vrijednosti zaliha koje nastaje zbog povećanja neto prodajne vrijednosti priznaje se kao smanjenje iznosa ispravki vrijednosti zaliha u periodu u kojem je ukidanje izvršeno.
Otpis zaliha inventara čiji je procijenjeni vijek upotrebe do godinu dana, vrši se jednokratnim otpisom prilikom njihovog stavljanja u upotrebu.
Otpis inventara čiji je procijenjeni vijek upotrebe preko godinu dana vrši se metodom kalkulativnog otpisa.

3.4. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljišta ili zgrade ili dijelovi zgrada ili i jedno i drugo) su one nekretnine koje Društvo drži radi ostvarenja zarade i od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili i jedno i drugo.
Početno mjerenje investicione nekretnine prilikom sticanja vrši se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje investicione nekretnine vrši se po modelu poštene (fer) vrijednosti, primjenom osnovnog postupka predviđenog MRS 40 - investicione nekretnine.
Primjena osnovnog postupka podrazumijeva da se prilikom vrednovanja investicionih nekretnina ne vrši obračun amortizacije, revalorizacije ili obezvređenja u skladu sa MRS 36.
Vrednovanje po fer vrijednosti, podrazumijeva da se na datum svakog narednog bilansa može očekivati promjena vrijednosti investicione nekretnine, pri čemu povećanje te vrijednosti predstavlja dobitak i priznaje se kao prihod u tom obračunskom periodu, dok njeno smanjenje predstavlja gubitak i priznaje se kao rashod u tom obračunskom periodu.
Prevođenje u investicionu nekretninu, ili iz nje vrši se isključivo kada dođe do promjene u namjeni te nekretnine. Pri prevođenju investicione nekretnine, koja je iskazana po fer vrijednosti na nekretninu koju koristi vlasnik ili nekretninu namijenjenu prodaji, nabavnu vrijednost nekretnine za potrebe daljeg vrednovanja u skladu sa MRS 16 ili MRS 2 predstavlja fer vrijednost na dan promjene namjene.
(član 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim plitikama broj 02-4466/13, od 17.12.2013. godine).

3.5. Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa MSFI 5- *Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja* ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno nadoknaditi kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korištenja i uz uslove:

- da sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju,
- prodaja sredstva mora biti jako vjerovatna u roku od 1 godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Da bi se ispunio ovaj uslov, mora biti sačinjen plan prodaje ili da se donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima i sl.). Da bi prodaja bila jako vjerovatna, mora da postoji tržište za to sredstvo, a ponuđena cijena mora biti razumno utvrđena, tako da omogućava prodaju sredstva u roku od godinu dana.

Sredstvo koje je otpisano, amortizovano, odnosno ono čija je sadašnja vrijednost (knjigovodstvena) beznačajna, ne priznaje se kao sredstvo namijenjeno prodaji.
Stalno sredstvo priznato kao sredstvo namijenjeno prodaji iskazuje se po nižem iznosu od knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Fer vrijednost je tržišna vrijednost na dan prodaje.
Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Troškovi prodaje odmjeravaju se prema sadašnjoj vrijednosti, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.
Nekretnine, postrojenja i oprema koji su, prema MSFI 5 – *Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja,* klasifikovani kao sredstva namijenjena prodaji, na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva.

3.6. Način procjenjivanja plasmana, potraživanja i hartija od vrijednosti

Finansijski plasmani i potraživanja razvrstavaju se u tri kategorije:

- dugoročni finansijski plasmani,
- kratkoročni finansijski plasmani,
- kratkoročna potraživanja.

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešće u kapitalu povezanih pravnih lica i učešće u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Takođe, u okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, zavisnim, povezanim i drugim pravnim licima, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća i ostali dugoročni plasmani.
Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Troškovi transakcije se uključuju u početno mjerenje svih finansijskih sredstava.

Za potrebe naknadnog vrednovanja finansijska sredstva nakon početnog vrednovanja klasifikuju se u četiri kategorije:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti, s tim da se promjene fer vrijednosti odmah priznaju kao prihod ili rashod (priznaju u bilansu uspjeha),
- finansijska sredstva (ulaganja) koja se drže do dospijeća,
- zajmovi (krediti) i potraživanja,
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Poslije početnog priznavanja, Društvo mjeri finansijska sredstva po njihovoj poštenoj vrijednosti. Priznati dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promjene fer vrijednosti finansijskog sredstva, iskazuje se kao dobitak ili gubitak iz finansijskog sredstva koje je raspoloživo za prodaju, koji je:

- uključen u finansijski rezultat u periodu u kojem nastaje, ili
- su promjene prikazane kao promjene rezervi u okviru kapitala sve dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način otuđi.

Prilikom svakog sastavljanja bilansa stanja na dan 31.12. mora se utvrditi da li postoji gubitak zbog smanjenja vrijednosti finansijskih sredstava, odnosno da li postoje indicije da je neko sredstvo obezvrijeđeno.
Iznos obezvrijeđenosti se priznaje kao smanjenje pozitivne rezerve u okviru kapitala ili kao rashod ako te rezerve nema. Poništavanjem ranije priznatog iznosa obezvređenja priznaje se kao povećanje pozitivne rezerve u okviru kapitala.
Ulaganja u zavisna društva koja se obuhvataju u konsolidovnim finansijskim izvještajima, kao i ona koja su isključena iz konsolidovanih finansijskih izvještaja iskazuju se po nabavnoj vrijednosti.
Metod nabavne vrijednosti je računovodstveni metod po kojem se ulaganje iskazuje po nabavnoj vrijednosti, a u bilansu uspjeha iskazuje se dobitak od ulaganja samo u onoj mjeri u kojoj investitor primi svoj dio iz raspodjele neraspoređene dobiti korisnika ulaganja, koje se vrši nakon sticanja. Investitor priznaje prihod samo u onoj mjeri u kojoj primi svoj dio iz raspodjele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je investitor stekao. Dio iz raspodjele koji se primi u iznosu koji je viši od takvog dobitka smatra se povraćajem investicije i iskazuje se kao smanjenje nabavne vrijednosti investicije.
Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica nad čijim poslovanjem postoji značajan uticaj (učešće u akcijama sa pravom glasa 20% do 50%) i drugi uslovi definisani MRS 28 računovodstveno obuhvatanje ulaganja u pridružena društva, mjeri se prema metodu nabavne vrijednosti. Metod nabavne vrijednosti je računovodstveni metod po kojem se ulaganje iskazuje po nabavnoj vrijednosti, a u bilansu uspjeha iskazuje se dobitak od ulaganja samo u onoj mjeri u kojoj investitor primi svoj dio iz raspodjele neraspoređene dobiti korisnika ulaganja, koje se vrši nakon sticanja.
Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospijeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Krediti se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti. Krediti se direktno otpisuju za iznos dokumentovane nenaplativosti, a indirektno po odluci Nadzornog odbora Društva u slučaju neizvršenja naplate o roku dospijeća.
Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže radi trgovanja procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti ili tržišnoj vrijednosti ako je niža. Iskazani iznos sredstava umanjuje se do njegove procijenjene vrijednosti koja može da se nadoknadi bilo direktno, bilo korišćenjem računa ispravke vrijednosti. Iznos gubitka uključuje se u neto dobitak ili gubitak perioda.
Kratkoročnim potraživanjem smatraju se potraživanja koja nemaju karakter plasmana, kao što su potraživanja po osnovu zaključene premije, izvršenih usluga, potraživanja iz specifičnih poslova i druga kratkoročna potraživanja.
Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti, umanjenoj indirektno za iznose vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno ako je nemogućnost naplate potraživanja izvjesna i dokumentovana.
Direktan otpis nenaplaćenih potraživanja podrazumijeva da se vrši konačan pojedinačan otpis vrijednosti potraživanja na osnovu vjerodostojnog dokumenta (izgubljen sudski spor, likvidacija dužnika, korekcije po zapisniku o usklađivanju potraživanja koja su u korist dužnika i sl.) na teret rashoda.
Indirektno umanjenje vrijednosti nenaplaćenih potraživanja podrazumijeva ispravku potraživanja na teret rashoda, onda kada je nemoguće predvidjeti koja konkretna potraživanja neće biti naplaćena u trenutku bilansa.
Procjenu nenaplativosti potraživanja vrši rukovodilac računovodstva na osnovu objektivnih informacija proizašlih iz analize zasnovane na iskustvu iz prethodnih obračunskih perioda i važećih podzakonskih akata vezanih za procjenu bilansnih pozicija.
Indirektno umanjenje potraživanja vršit će se metodom procjenjivanja krajnjeg salda računa ispravke vrijednosti potraživanja, koji indirektno koriguje račun potraživanja na procijenjenu fer vrijednost.

Procijenjeni saldo računa ispravke vrijednosti potraživanja će se izračunavati po metodi zastarjelosti potraživanja. Potraživanja će se klasifikovati u slijedeće grupe sa procentom otpisa:

Kategorija potraživanja	**Starost potraživanja u danima**	**% otpisa**
Prva kategorija	do 90	5,00
Druga kategorija	91-150	25,00
Treća kategorija	181-270	50,00
Četvrta kategorija	preko 270	100,00

Odluku o iznosu ispravke vrijednosti potraživanja donosi Uprava društva.

3.7. Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina po MRS –8.
Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su identifikovani.

3.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu predstavlja novac na računima i blagajni.
Hartije od vrijednosti koje su neposredno unovčljive i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima.
Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijene plemenitih metala na svjetskom tržištu.
Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Obračunate kursne razlike po ovom osnovu knjiže se na teret finansijkih prihoda ili finansijkih rashoda.

3.9.Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju unaprijed plaćene, odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu, što je u skladu sa načelom uzročnosti prihoda i rashoda.
U aktivnim vremenskim razgraničenjima obuhvataju se i kamate obračunate za tekući obračunski period, a koje dospijevaju za plaćanje u budućem periodu.
Razgraničavanje troškova vrši se na osnovu odluke Nadzornog odbora, a najduže na period od 12 mjeseci.

3.10. Kapital

Kapital obuhvata: osnovni kapital, emisionu premiju, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve i neraspoređeni dobitak tekuće i prethodnih godina.
Gubitak iz ranijih godina i tekuće godine je ispravka vrijednosti kapitala.
Kapital i gubitak procjenjuju se u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.
Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, iskazuju se efekti promjene fer vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme nematerijalnih ulaganja, učešća u kapitalu u stranoj valuti, hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata, u skladu sa MRS 16, MRS 21, MRS 38, MRS 39 i drugim relevantnim MRS i MSFI.
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava, iskazuju se pozitivni efekti promjene fer vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina koje se amortizuju. Društvo je dužno da obezbijedi analitiku revalorizacionih rezervi po konkretnim sredstvima za koju su rezerve formirane.

Na teret pozitivnih revalorizacionih efekata iz stava 2. ovog člana knjiže se:

a) negativni efekti, tj. efekti smanjenja fer vrijednosti do visine ranije ostvarenih pozitivnih efekata,
b) gubitak ostvaren pri prodaji ili rashodovanju sredstva do visine ranije ostvarenog pozitivnog efekta,
c) prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata u korist računa 340 –Neraspoređeni dobitak ranijih godina, ukoliko se poništavanje pozitivnih efekata revalorizacije za konkretno sredstvo vrši u momentu kada je sredstvo od koga potiče pozitivan efekat prodato ili rashodovano i
d) prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata u korist računa 341 –Neraspoređeni dobitak tekuće godine, ukoliko se poništavanje pozitivnih efekata revalorizacije za konkretno sredstvo vrši kontinuirano, iz godine u godinu.

(član 3. Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama broj 02-4466/13, od 17.12.2013. godine).

3.11. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja se priznaju kada:

a. društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
b. je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i
v. iznos obaveze može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko ovi uslovi nisu ispunjeni rezervisanje se ne priznaje.
Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih resursa, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restruktuiranja, rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih, ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.
Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.
Dugoročna rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanja. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.
Rezervisanje se ispituje na dan 31.12. i koriguje tako da odražava najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

3.12. Obaveze

Pod obavezom se podrazumijeva sadašnja obaveza društva koja proističe iz prošlih događaja, čije će izmirenje rezultirati odlivom resursa koji stvaraju ekonomske koristi.
Sve obaveze Društva obuhvataju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima, dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze) i kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja).

Podjela obaveza na dugoročne i kratkoročne izvršena je u zavisnosti da li obaveza dospijeva za plaćanje do jedne godine ili preko jedne godine od dana činidbe (nastanka), odnosno od godišnjeg obračuna.
Obaveze se procjenjuju u visini nominalne vrijednosti proistekle iz odgovarajuće poslovne ili finansijske transakcije, odnosno u visini očekivane isplate po tom osnovu, ako je ona viša. Zastarjele obaveze se ukidaju (otpisuju) u korist prihoda od smanjenja obaveza.
Povećanje obaveze može nastati po osnovu kamata, ako je ugovorom predviđeno da se kamate pripisuju obavezi. U tom slučaju kamata dijeli sudbinu obaveze po kojoj je obračunata, u pogledu roka dospijeća i načina naplate.
Obaveze koje se iskazuju u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute koji važi na dan bilansa.

Na kraju obračunskog perioda, prilikom sastavljanja godišnjeg obračuna, treba utvrditi iznos dospjelih, a neplaćenih dugoročnih obaveza i preknjižiti ih sa računa dugoročnih obaveza na račun kratkoročnih obaveza.

3.13. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremanska razgraničenja obuhvataju unaprijed plaćene ili obračunate prihode koji se odnose na budući period (prenosne premije i slično), kratkoročna rezervisanja (rezervisane štete), obračunate troškove koji nisu fakturisani i ostala razgraničenja za koja se ukaže potreba.

Smisao pasivnih vremenskih razgraničenja je u tome:

- da se u troškove perioda uključe stvarno nastali troškovi perioda za koji nije primljena knjigovostvena isprava ili za koji nije dospjela obaveza plaćanja,
- da se unaprijed obračunati ili naplaćeni prihodi koji se odnose na naredni period ne iskažu kao prihodi tekućeg perioda, već da se preko pasivnih vremenskih razgraničenja prenesu u naredni period.

3.14. Tehničke rezerve

Tehničke rezerve se utvrđuju za pokriće obaveza iz ugovora o osiguranju. Opšta pravila o načinu utvrđivanja tehničkih rezervi koriste princip po kojem iznos rezerve mora biti dovoljan da omogući da se ispune obaveze, u onoj mjeri u kojoj je to moguće predvidjeti, kada su u pitanju ugovori o osiguranju, u skladu sa MSFI 4 i nacionalnim zakonodavstvom.
Rezerve za prenosne premije se izračunavaju za sve vrste osiguranja, primjenom metode „pro rata temporis“, na osnovu premije fakturisane u posmatranom periodu. Obračun prenosne premije vrši se u skladu sa Pravilnikom o tehničkim rezervama.
Prenosna premija formira se i obračunava za one vrste osiguranja kod kojih osiguravajuće pokriće traje i poslije isteka obračunskog perioda, i predstavlja dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu.

Prenosna premija obračunava se na dan bilansa stanja. Obračun prenosne premije vrši se pojedinačno za svaki ugovor, a osnovicu za obračun predstavlja ukupna premija osiguranja utvrđena ugovorom o osiguranju. Prenosna premija u samopridržaju računa se kao zbir prenosne premije osiguranja sopstvenog portfelja i prenosne premije primljenih saosiguranja, umanjen za prenosnu premiju prenijetu u saosiguranje i reosiguranje.

Rezervisane štete predstavljaju ukupan iznos obaveze koje su, prema razboritoj procjeni napravljenoj na osnovu objektivnih faktora, potrebne da se izvrši plaćanje šteta ostvarenih na dan bilansa stanja, kao i pripadajući troškovi likvidacije.

Rezervisane štete procijenjuju se na osnovu Pravilnika o tehničkim rezervama, uzimajući u obzir sve buduće troškove koji se mogu predvidjeti na osnovu iskustvenih i očekivanih podataka.

Rezervisane štete sastoje se od rezervi za nastale prijavljene, a neriješene štete i rezervi za nastale neprijavljene štete.

Rezerve za nastale prijavljene, a neriješene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda obarčunava se na osnovu pojedinačne procjene svake štete.

Rezerve za nastale prijavljene a neriješene štete koje se isplaćuju ili će se isplaćivati u obliku rente, obračunavaju se u kapitalizivanom iznosu uz korištenje diskontne stope od 5% i demografskih tablica.

Rezervacija šteta se vrši u bruto iznosu, uzimajući u obzir direktne i indirektne troškove.

Rezervisane štete koje se prikazuju u bilansu stanja rezultat su složene višefazne stručne procjene, koja počinje sa prijavom štete, koja se konačno komisijski procjenjuje na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju, nalaza i mišljenja vještaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, u skladu sa osiguravajućom i sudskom praksom, sa ciljem utvrđivanja konačnog iznosa obaveze.

Rezervisanje sredstava za nastale a neprijavljene štete radi se metodom Grupne aktuarske statističke procjene, a kada bude aktivirana softverska podrška radiće se metoda ulančanih ljestvica (Chain Ladder metodom). Ova metoda se koristi za obračun rezervacije sredstava za nastale neprijavljene štete na kraju poslovne godine, dok na kraju obračunskog perioda kraćeg od godinu dana ovaj iznos ne može biti manji od iznosa rezervi za nastale neprijavljene štete koji je utvrđen na kraju prethodne godine.

Ukupan iznos rezervisanih šteta, po vrstama osiguranja, dobije se množenjem zbira iznosa nastalih prijavljenih, a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta sa koeficijentom troškova. Koeficijent troškova po vrstama osiguranja utvrđuje se na osnovu knjigovodstvenih podataka o troškovima za period prethodne kalendarske godine. Minimalan iznos indirektnih troškova obrade šteta u rezervi je 0,5% od zbira rezervi za nastale prijavljene, nastale neprijavljene štete i direktnih troškova obrade šteta u rezervi za štete.

Rezervisane štete u samopridržaju izračunavaju se kao zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervi šteta primljenih u saosiguranje, umanjen za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

Rezerve za kolebanje šteta (izravnanje rizika) formiraju se za sve vrste neživotnih osiguranja i predstavljaju dugoročna rezervisanja. Ove rezerve se ne formiraju za štete koje su već nastale, već se njima nivelišu buduća odstupanja od prosječnih rezultata. S obzirom da rezerve ne predstavljaju jasnu obavezu iz ugovora o osiguranju, nisu predviđene po MSFI 4 – Ugovori o osiguranju.

Rezervisanja za kolebanje šteta procjenjuju se na osnovu Pravilnika o tehničkim rezervama. Rezerve se obrazuju na osnovu standardnog odstupanja kvote šteta obračunskog perioda od prosječne kvote šteta u obračunskom periodu. Osnovica za obračun rezervi za kolebanje šteta je mjerodavna premija u obračunskom periodu, na osnovu koje se računa gornja granica za rezerve za kolebanje šteta.

3.15. Prihodi

Prihod je definisan kao bruto priliv ekonomskih koristi u toku perioda, koje proizilaze iz redovnih aktivnosti preduzeća, koje dovode do povećanja vlasničkog kapitala, osim onih povećanja koja se odnose na doprinos učesnika u vlasničkom kapitalu.
Prihod se mjeri po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja. Najčešće je naknada u obliku gotovine ili gotovinskih ekvivalenata, a iznos prihoda jednak je iznosu gotovine ili gotovinskih ekvivalenata koji su primljeni ili se realno očekuje da će biti primljeni (izvjesna potraživanja).
Prihodi obuhvataju redovne prihode i dobitke.
Redovni prihodi pružanjem usluga iz registrovane djelatnosti su usluge neživotnih osiguranja i to:

- Osiguranja nezgode
- Zdravstveno osiguranje
- Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu, osim šinskih vozila
- Osiguranje vozila koje se kreću po šinama
- Osiguranje vazduhoplova
- Osiguranje plovila
- Osiguranje robe u prevozu
- Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila
- Osiguranje ostalih šteta na imovini
- Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila
- Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove
- Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove
- Osiguranje od opšte građanske odgovornosti
- Osiguranje kredita
- Osiguranje garancija
- Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka
- Osiguranje troškova pravne zaštite
- Osiguranje pomoći.

Poslovi osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju imovine i lica, kao i poslovi u sprovođenju mjera za sprečavanje i smanjenje rizika koji ugrožavaju osiguranje imovine i lica, te drugi poslovi osiguranja.
Drugi poslovi osiguranja su posredovanje u ugovaranju osiguranja, zastupanje u osiguranju, snimanje rizika, snimanje i procjena šteta, prodaja oštećenih stvari, pružanje pravne pomoći i drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.
Prihod od premije osiguranja predstavlja fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije obračunate na kraju obračunskog perioda.

Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.
Prenosna premija se izračunava da se obezbijedi obuhvatanje dijela fakturisanih premija koje se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija obračunava se metodom "pro rata temporis" na fakturisanu ukupnu premiju osiguranja.
Korišćenjem sredstava ostvaruje se prihod u obliku:

- kamate za korišćenje gotovine srazmjerno vremenu korišćenja,
- naknada za korišćenje dugoročnih sredstava.

Prihod od kamata može se ostvariti po osnovu:

- kamata na kratkoročne i dugoročne kredite,
- ugovorenih kamata na odgođeno plaćanje,
- zateznih kamata za potraživanja koja nisu plaćena u roku,
- kamata sadržanih u mjenici,
- kamata na oročene depozite i depozite po viđenju,
- kamata po ostalim finansijskim plasmanima i potraživanjima.

Prihod od kamate utvrđuje se na osnovu knjigovodstvene isprave, odnosno obračuna kamata.
Kada se pojavi neizvjesnost u vezi naplativosti već priznatog prihoda, nenaplativi iznos priznaje se kao rashod, a ne kao ispravka izvorno priznatog iznosa prihoda.
Državna davanja (donacije) predstavljaju pomoć države (vlada, državne agencije i slična tijela bilo da su lokalna, nacionalna ili internacionalna) u obliku prenosa resursa entitetu po osnovu ispunjenih izvjesnih uslova u prošlosti ili budućnosti koji se odnose na poslovne aktivnosti entiteta, a koje se mogu u razumnoj mjeri vrijednosno iskazati kao i razlikovati od uobičajenih poslovnih transakcija entiteta.
Državna davanja (donacija) mogu biti

- davanja povezana sa sredstvima i
- davanja povezana sa prihodima.

Donacije mogu biti date pod određenim uslovima ili bez uslova. Uslovljene donacije ne mogu se priznati dok ne postoji prihvatljiva pouzdanost:

- da će Društvo zadovoljiti sve tražene uslove,
- da će donacija biti dobivena.

Društvo će donacije tretirati po prihodovnom pristupu. Prihodovni princip priznavanja donacija podrazumijeva da se donacije priznaju kao prihod sistematski i racionalno, kroz period potreban da se povežu s odnosnim troškovima (načelo uzročnosti ili sučeljavanja) koje donacija treba da kompenzira.
Donacije povezane sa sredstvima koja se amortizuju, raspoređuju se u prihode u periodima i u srazmjeri u kojoj se obračunava amortizacija tih sredstava.
Donacije primljene u tekućem periodu kao nadoknada za rashode koji su već nastali, bilo u tekućem ili prethodnom periodu, raspoređuju se u prihode u periodu kad su primljene (tekući period).
Donacije primljene u tekućem periodu za rashode budućeg perioda treba priznati u bilansu stanja kao odgođeni prihod, pasivna vremenska razgraničenja.
Ukoliko će u narednom periodu (ne dužem od godinu dana) doći do realizacije aktivnosti vezane za trošenje donacije, tj. nastanak troška koji pokriva donacija, takva vrsta donacije iskazuje se u bilansu stanja kao odgođeni prihod – kratkoročno razgraničenje.

3.16. Rashodi

Definicija rashoda podrazumijeva rashode koji proističu iz redovnih aktivnosti društva kao i gubitke koji čine smanjenje ekonomskih koristi, ali ne potiču iz redovne aktivnosti društva.
Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi kroz obračunski period u obliku odliva ili iscrljenja sredstava ili stvaranje obaveza, što ima za posljedicu smanjenje kapitala, ali ne ono smanjenje u vezi sa raspodjelom kapitala vlasnicima.
Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda, ali ne moraju nastati u toku redovnih aktivnosti. Gubici predstavljaju umanjenje ekonomskih koristi i kao takvi nisu po prirodi drugačiji od ostalih rashoda.
Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada nastane smanjenje budućih ekonomskih koristi, koje se odnose na smanjenje imovine ili povećanje obaveza i može pouzdano da se izmjeri, što znači da se priznavanje rashoda dešava istovremeno sa priznavanjem povećanja obaveza ili smanjenja imovine
Rashode možemo podijeliti na: poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode.
Poslovni rashodi uključuju troškve pribave i administrativne troškove. Ove troškove čine: troškovi provizije zastupnika, troškovi materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada zaposlenih i naknada zaposlenih, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, troškovi poreza i doprinosa nezavisno od rezultata.
Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja troškovi pribave se razgraničavaju srazmjerno učešću režijskog dodatka u prenosnoj premiji.
Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika, rashodi po osnovu efekata valutne klauzule, rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima, rashodi po osnovu deponovanja i ulaganja sredstava i ostali finansijski rashodi.
Ostale rashode čine gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih hartija od vrijednosti, manjkovi, rashodi efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu otpisa potraživanja i ostali nepomenuti rashodi.
Rashodi po osnovu obezvređenja imovine obuhvataju rashod po osnovu obezvređenja nematerijalnih sredstava, nekretnina, opreme stalne imovine namijenjene prodaji, rashod po osnovu revalorizacije nematerijalnih sredstava, nekretnina i opreme i ostale rashode po osnovu obezvređenja i revalorizacije.

3.17. Porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koji predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda saglasno Zakonu o porezu na dobit.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nematerijalna ulaganja

u KM

Opis	Iznos		Indeks
	Tekući period	Prethodni period	
1	*2*	*3*	*4 (2/3)*
Ostala nematerijalna ulaganja	33.592	28.089	119,59
U k u p n o	**33.592**	**28.089**	**119,59**

Ostala nematerijalna ulaganja odnose se na ulaganja u nabavku licence za server i softverski InsurLab za potrebe službe procjene i likvidacije šteta.

4.2. Nekretnine i oprema

u KM

Opis	Tekući period	Prethodni period	Stepen amortizo-vanosti	Indeks
1	2	3		4 (2/3)
Zemljište	1.066.220	978.217	0	108,99
Građevinski objekti	3.824.140	4.630.320	9,01	82,59
Postrojenja i oprema	320.560	428.693	81,03	74,78
Investicione nekretnine	5.621.477	5.195.055	6,36	108,21
Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	14.962	14.962	0	100,00
U k u p n o	**10.847.359**	**11.247.247**	**16,61**	**96,44**

U Bilansu stanja iskazana je vrijednost zemljišta u iznosu 1.066.220 KM, što je više u odnosu stanje iz 2012. godine za 88.003 KM. Navedeni iznos odnosi se na zemljište sa upisanim pravom vlasništva ili pravom korišćenja u korist Društva, i to:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Katastarska opština Banja Luka, ZK uložak 1773 dio	384.900
2.	Katastarska opština Prijedor, ZK uložak 818	237.500
3.	Katastarska opština Novi Grad, Ive Andrića bb	13.770
4.	Katastarska opšina Gradiška	275.400
5.	Katastarska opšina Dubica	154.650
U k u p n o		**1.066.220**

Građevinski objekti

Društvo je u Bilansu stanja iskazalo neto vrijednost građevinskih objekata u iznosu 3.824.140 KM, što je manje u odnosu na stanje iz 2012. godine za 806.180 KM. Društvo je građevinske objekte date u zakup iskazalo na poziciji investicionih nekretnina. Navedeni iznos odnosi se na sljedeće građevinske objekte:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Upravna zgrada, Banja Luka Braće Pantića broj 2, dio	3.301.918
2.	Poslovni prostor, Prijedor Majora Milana Tepića	73.524
3.	Poslovni prostor, Prijedor Miloša Obrenovića	78.750
4.	Ostali građevinski objekti	369.947
U k u p n o		**3.824.140**

U Bilansu stanja je iskazana nabavna vrijednost građevinskih objekata u iznosu 4.202.979 KM. Proizilazi da je stepen otpisa građevinskih objekata, zaključno sa danom bilansiranja, 9,01%.

Društvo je na dan 31.12.2013. godine izvršilo procjenu nekretnina, procjenu je uradio vještaka građevinsko-arhitektonske struke.

Postrojenja i oprema

Ukupna neto vrijednost opreme iskazana u Bilansu stanja, u iznosu 320.560 KM, sastoji se od opreme koja se koristi za obavljanje osnovne djelatnosti Društva. Stepen otpisa opreme, zaključno sa danom bilansiranja, je 81,03%.

Na bilansnoj poziciji avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi iskazan je iznos 14.963 KM. Navedeni iznos odnosi se na ulaganja u neizgrađeni dio poslovnog prostora u Prijedoru.

Osnovna sredstva terećena hipotekom i založnim pravom

Na osnovu Ugovora o zabilježbi prvenstvenog reda upisa založnog prava, broj OPU 1891/2012, od 25.12.2012. godine, a u svrhu obezbjeđenja naplate potraživanja koja proističu iz Ugovora o dugoročnom kreditu, broj 773120024, od 05.04.2012. godine i Ugovora o kratkoročnom kreditu, broj 0770120043, od 25.04.2012. godine, zaključenog sa Novom bankom a.d. Banja Luka, te na osnovu pomenuta dva kredita zaključeni aneksi, da bi kao sredstvo obezbjeđenja kredita, uknjiženo je založno pravo (hipoteka) na nekretninama Društva u Prijedoru, ulica Meše Selimovića i Vojvode Putnika u naselju Pećani na parcelama: k.č. broj 279/4, k.č. broj 280/3, k.č. broj 299/9, k.č. broj 282/18, k.č. broj 279/2, k.č. broj 282/17 i k.č. broj 301/24, upisane u ZK uložak br. 818 K.O. SP Prijedor procijenjene vrijednosti 1.054.344,48 KM prema procjeni vještaka građevinske struke Kenjalo Draženko od decembra 2012. godine.

Na osnovu Ugovora o kratkoročnom revolving kreditu sklopljenog sa Pavlović bankom a.d. Bijeljina od 25.04.2013. godine, kao obezbjeđenje, data je hipoteka na objekat u Novom Gradu ulica Ive Andrića bb, na zemljištu označenom sa k.č.broj 45/60 (stari premjer), što odgovara k.č. broj 194/12 K.O. Novi Grad (novi premjer).

Na osnovu Ugovora o zabilježbi prvenstvenog reda upisa založnog prava, broj OUP 01/09, od 02.06.2009. godine, a u svrhu obezbjeđenja naplate potraživanja koja proističu iz Ugovora o dugoročnom kreditu, broj 0799090010, od 02.06.2009. godine, zaključenog sa Novom bankom a.d. Banja Luka, uknjiženo je založno pravo (hipoteka) na nekretninama Društva u Prijedoru, ulica Meše Selimovića i Vojvode Putnika u naselju Pećani na parcelama: k.č. broj 279/4, k.č. broj 280/3, k.č. broj 299/9, k.č. broj 282/18, k.č. broj 279/2, k.č. broj 282/17 i k.č. broj 301/24, upisane u ZK uložak broj 818 K.O. Prijedor.

Kredit po naprijed navedenom ugovoru odobren je preduzeću „Krajina - Kros“ d.o.o Banja Luka, u iznosu od 306.775,13 EVRA, što po srednjem kursu Centralne banke BiH, na dan zaključivanja Ugovora, iznosi 600.000 KM.
Rok otplate kredita je 60 mjeseci u koji je uračunat i grejs period na otplatu glavnice u ukupnom trajanju četiri mjeseca (poslednja rata kredita dospjela je 01.07.2013. godine).

4.2.1. Investicione nekretnine

Društvo je u bilansu stanja iskazalo neto vrijednost investicionih nekretnina u iznosu 5.621.477 KM, što je više u odnosu na početno stanje 2013. godine za 426.422 KM. Navedeni iznos odnosi se na sljedeće građevinske objekte:

R/b	Nekretnina/druga prava na nekretninu	Datum uknjižbe u ZK	ZK/KUU	Polisa	Nabavna vrijednost	Sadašnja vrijednost	Prihod po osnovu zakupa (od 01.01. tekuće godine)	Naziv zakupca	Da li je oslobođeno svih terteta DA/NE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gradiška TP	01-12-08	ZK 314	106893	640.416,44	547.672,37	10.599,93	Krajina Kros d.o.o.	Da
2.	Kozarska Dubica TP	04-11-08	ZK 5512	106893	599.228,87	528.905,19	10.599,93	Krajina Kros d.o.o.	Da
3.	Banja Luka TP	30-06-09	ZK 1773	106893	825.263,51	797.430,14	15.899,90	Krajina Kros d.o.o.	Da
4.	Gradiška zgrada SO	29-04-11	KUU 667	106228	1.731.989,82	1.617.814,32	0,00	SO Gradiška	Da
5.	PO V. Masleše	01-05-12	ZK6717	106893	918.355,79	884.066,30	88.620,08	Ideal Kompani	Da
6.	Novi grad TP	17-05-04	ZK 1037	106893	413.512,69	391.306,13	5.299,97	Krajina Kros d.o.o.	Ne
7.	Prijedor TP	01-01-11	ZK 818	106893	874.532,26	854.283,06	10.599,93	Krajina Kros d.o.o.	Ne
U k u p n o					**6.003.299,38**	**5.621.477,51**	**125.719,84**		

Investicione nekretnine: Gradiška TP, Kozarska Dubica TP, Banja Luka TP i poslovni objekat Veselina Masleše Banja Luka se koriste za pokriće tehničkih rezervi Društva. Njihova ukupna knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2013. godine iznosi 2.758.074,00 KM s tim da u pokriće tehničkih rezervi ulazi iznos od 2.487.030,08 KM.

Od sedam investicionih nekretnina, pet su izdate u zakup povezanom pravnom licu Krajina-Kros-u d.o.o. Banja Luka čiji godišnji prihod od zakupa iznosi 52.999,66 KM ili 42,16 %.

Računovodstveni tretman investicionih nekretnina obuhvćen je MRS - 40 *Investicione nekretnine*. Prema zahtjevima MRS 40, vrednovanje investicionih nekretnina nakon početnog priznavanja može biti po metodi fer vrijednosti ili po metodi nabavne vrijednosti. Bez obzira na odabranu metodu, prema zahtjevima MRS - 40 *Investicione nekretnine,* svi entiteti su dužni utvrditi fer vrijednost nekretnina, bilo za potrebu iskazivanja fer vrijednosti (ukoliko se koristi metoda fer vrijednosti) ili za potrebe objavljivanja u napomenama uz finansijske izvještaje (ako se primjenjuje metoda nabavne vrijedosti).
Društvo je odabralo vrednovanje investicionih nekretnina nakon početnog priznavanja po metodi fer vrijednosti.

Društvo je na dan 31.12.2013. godine izvršilo procjenu investicionih nekretnina, procjenu je uradio vještaka građevinsko-arhitektonske struke.

4.3. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica u iznosu od 2.000 KM se odnosi na učešće u kapitalu pravnog lica Krajina-Kros d.o.o. Banja Luka u kojem je Društvo vlasnik 100% udjela.

4.4. Dugoročni finansijski plasmani

u KM

Opis	2013. godina	%	2012. godina	%
1	2		3	
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	3.620.169	84,48	3.620.170	84,00
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.758	0,11	3.300	0,08
Ostali dugoročni finansijski plasmani	505.679	11,80	546.195	12,67
Dugoročni finansijski plasmani matičnim zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	154.395	3,60	140.000	3,25
U k u p n o	**4.285.001**	**100,00**	**4.309.665**	**100,00**

Dugoročni finansijski plasmani matičnim zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u iznosu od 154.395 KM odnose se na Krajina Kros na osnovu Ugovora o zajmu zaključenog 17.09.2012. godine, na iznos od 200.000 KM, namjenska sredstva za preuređenje poslovnog prostora i nabavku opreme za tehnički pregled u Doboju. Rok za otplatu zajma jeste najduže 48 mjeseci uz godišnju kamatnu stopu od 6%, s tim da otplata počne teći od 01.01.2013. godine u skladu sa anuitetnim planom koji je sastavni dio ovog ugovora.
Sastavni dio ovog Ugovora je Odluka broj 02-4097/13 od 18.11.2013. godine o odgodi plaćanja zajma na osnovu koje se odobrava povezanom licu „Krajina Kros“ d.o.o. Banja Luka odgoda plaćanja zajma za jednu godinu, po zaključenom Ugovoru. Odgoda početka plaćanja zajma odobrava se uz plaćanje interkalarne kamate.

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji

Banka	Broj ugovora	Iznos u KM	Kamatna stopa %	Rok oročenja (mjeseci)	Datum oročenja
Volksbanka a.d. Banja Luka	5671515570095025	1.600.000	5,75%	36	26.12.12. godine
Nova banka a.d. Banja Luka	41991	300.000	5,50%	36	18.12.12. godine
Nova banka a.d. Banja Luka	42654	200.000	5,00%	12	31.12.12. godine
Nova banka a.d. Banja Luka	42651	600.000	5,00%	60	31.12.12. godine
Nova banka a.d. Banja Luka	19163	320.169	4,90%	19	17.06.12. godine
Pavlović International bank a.d. Bijeljina	04-04-1207	600.000	5,75%	36	28.12.12. godine
U k u p n o		**3.620.169**			

Dugoročne finansijske plasmane u iznosu 3.620.170 KM čine sredstva oročena u bankama, i to:

- Volksbanka a.d. Banja Luka, 1.600.000 KM
  Ugovor o depozitu na određeno vrijeme bez posebne namjene, broj 567-151-55700950-25, od 26.12.2012. godine,
  ROK: 36 mjeseci,
  Kamatna stopa: 5,75% na godišnjem nivou.

- Nova banka a.d. Banja Luka, 300.000 KM
  Ugovor o oročenom novčanom depozitu pravih lica u stranoj valuti, broj 41991, od 18.12.2012. godine,
  ROK: 36 mjeseci,
  Kamatna stopa: 5,50% na godišnjem nivou.

- Nova banka a.d. Banja Luka, 200.000 KM
  Ugovor o oročenom novčanom depozitu pravnih lica u domaćoj valuti, broj 42654, od 31.12.2012. godine,
  Rok: 12 mjeseci,
  Kamatna stopa: 5,00% na godišnjem nivou.

- Nova banka a.d. Banja Luka, 600.000 KM
  Ugovor o oročenom novčanom depozitu pravnih lica u domaćoj valuti, broj 42651, od 31.12.2012. godine,
  Rok: 60 mjeseci,
  Kamatna stopa: 5,00% na godišnjem nivou.

- Nova banka a.d. Banja Luka, 320.169 KM
  Ugovor o oročenom novčanom depozitu pravih lica u stranoj valuti, broj 19163, od 17.06.2012. godine,
  Rok: 19 mjeseci,
  Kamatna stopa: 4,90% na godišnjem nivou.

- Pavlović International Bank a.d. Bijeljina, 600.000 KM
  Ugovor o oročenom depozitu, broj 04-04-1207, od 28.12.2012. godine,
  Rok: 36 mjeseci,
  Kamatna stopa: 5,75% na godišnjem nivou.

Oročeni depoziti navedeni pod tačkom 1, 2 i 6, u ukupnom iznosu 2.500.000 KM, služe za pokriće 50% minimalnog garantnog fonda, u skladu s odredbama Pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društva za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 103/12), a preostali iznos od 1.120.169 KM koristi se za pokriće tehnički rezervi Društva.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (7.674 KM) predstavljaju ulaganje u obveznice Republike za unutrašnji dug (RSOD-O-B). Društvo je u bilansu navedene obveznice vrednovalo po prosječnoj cijenu postignutoj trgovanjem na referentnom tržištu - Banjalučkoj berzi, tako da je vrijednost obveznica iskazana u iznosu 4.758 KM.

Ostali dugoročni finansijski plasmani

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Sredstva za rezervni fond biroa BiH	355.606
2.	Sredstva za fond za naknadu šteta biroa BiH	110.459
3.	Dugoročni krediti za rješavanje stambenih pitanja	39.614
U k u p n o		**505.679**

4.5. Ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda
4.5.1. Ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi

Plasman sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda Društva regulisan je Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda[1].

„Prema priloženom obrascu US1, Društvo je na dan 31.12.2013. godine, sredstva za pokriće tehničkih rezervi angažovalo u namjene propisane članom 5. Pravilnika u slijedeće oblike ulaganja:
Pregled stanja ulaganja sredstava za pokriće tehničke rezerve (skraćeni obrazac US-1)[2]

R/b	*Vrsta (oblik) ulaganja*	*Dozvoljeni %*	*Ukupno uloženi iznos (u KM)*	*Ostvareni %*
1.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, RS, FBiH, Distrikt Brčko, Centralna Banka BiH i fondovi iz člana 8. Zakona o Inves.-razvojnoj banci RS	bez ograničenja	4.758,00	0,06%
2.	Nekretnine i druga prava na nekretninama (prava građenja, pravo korišćenja i sl.)	do 30%, a u jednu nekretninu odnosno u više nekretnina koje su međusobno povezane tako da čine jednu cjelinu do 15%	2.487.030,08	30,00%
3.	Oročeni depoziti kod banaka u RS, odnosno BiH	do 50%, a u jednu banku do 20%	1.120.169,34	13,51%
4.	Sredstva na računima društva za osiguranje	do 10%	90.768,43	1,09%
I	***UKUPNO***		***3.702.725,85***	***44,66 %***
	Tehničke rezerve na dan 31.12.2013.		***8.290.100,28***	***100,00%***

Na osnovu podataka koje je Društvo prikazalo na obrascu US1 može se konstatovati da Društvo nema dovoljan iznos plasiranih sredstava za pokriće tehničkih rezervi, odnosno da nedostaju značajna sredstva za pokriće tehničkih rezervi. Od obračunatih tehničkih rezervi u vrijednosti od 8.290.100,28 KM pokrivena su sredstva u iznosu od 3.702.725,85 ili 44,66%. Nedostatak sredstava za pokriće tehničkih rezervi iznosi 4.587.374,43 KM u apsolutnom iznosu ili 55,34%.

[1] *„Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 10/09.*
[2] *Preuzeto iz mišljenja ovlašćenog aktuara o ulaganjima sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda „Krajina osiguranja“ a.d. Banja Luka na dan 31.12.2013. godine.*

Prema analitičkim podacima o ulaganjima sredstava za pokriće tehničkih rezervi, Društvo je sredstva za pokriće tehničkih rezervi ulagalo u slijedeće oblike:

1. Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, RS i CB BiH i fondovi iz člana 8. Zakona o Investiciono razvojnoj banci Republike Srpske iz člana 5. stav1) tačka1. Pravilnika

Naziv emitenta	*Oznaka HOV*	*Količina*	*Nabavna vrijednost*	*Tržišna vrijednost*	*Prihod od kamate*	*Datum dospijeća*
Obveznice RS dobavljačima 2	RSOD-O-B	7.674	7.674,00	4.758,00	230,28	13.12.2023.

Ukupno pokriće tehničkih rezervi obveznicama Republike Srpske iznosi 0,06%.
Društvo je po osnovu obveznica Republike Srpske ostvarilo prihod od kamate u iznosu od 230,28 KM.

2. Nekretnine i druga prava na nekretninama (prava građenja, pravo korišćenja i slično)

Nekretnine i druga prava na nekretninama	*Datum uknjižbe u ZK*	*Nabavna vrijednost*	*Vrijednost na dan*	*Prihod po osnovu zakupa*	*Naziv zakupca*
Gradiška TP	01.12.2008.	640.416,44	547.672,37	10.599,93	Krajina Kros d.o.o.
Kozarska DubicaTP	04.11.2008.	599.228,87	528.905,19	10.599,93	Krajina Kros d.o.o.
Banja Luka TP	30.06.2009.	825.263,51	797.430,14	15.899,90	Krajina Kros d.o.o.
Gradiška-ZgradaSO	29.04.2011.	1.731.989,82	1.617.814,32	0,00	SO Gradiška
PO Veselina Masleše	01.05.2012.	918.355,79	884.066,30	88.620,08	Ideal Petrol
UKUPNO		***4.715.254,43***	***4.375.888,32***	***125.719,84***	

Ukupna vrijednost investicionih nekretnina Društva na dan 31.12.2013. godine iznosi 5.621.477,51 KM. U analitici, tabela 12. Nekretnine i druga prava na nekretnina, nisu sadržana dva objekta a to su: TP Novi Grad (391.306,13 KM) i TP Prijedor (854.283,06 KM) koji su založeni kao hipoteka za dobijanje kredita od banke odnosno koji služe za obezbjeđenje obaveza Društva. Ove investicione nekretnine ne služe kao sredstva za pokriće tehničkih rezervi čime je ispoštovan član 5. stav 1. tačka 13. i stav 12. Pravilnika. Početkom 2014. godine, izvršene su nove procjene vrijednosti investicionih nekretnina od strane Ovlašćenog vještaka.

Iz obrasca US1 i Analitike ulaganja sredstava (tabela 12) se vidi, da je za pokriće tehničkih rezervi priznat samo dio vrijednosti investicionih nekretnina u skladu sa članom 6. tačka 11. Pravilnika, tj. 30% od utvrđenih tehničkih rezervi. Kao sredstva za pokriće tehničkih rezervi uzete su slijedeće investicione nekretnine: TP Gradiška (547.672,37), TP Banja Luka (797.430,14), TP Kozarska Dubica (528.905,19) i poslovni objekat u ulici Veselina Masleše (884.066,30). Njihova ukupna vrijednost iznosi 2.758.074,00 KM s tim da se za pokriće tehničkih rezervi priznaje iznos od 2.487.030,08 KM. Pojedinačno učešće svake investicione nekretnine kao sredstva za pokriće tehničkih rezervi je u skladu sa članom 6. tačka 11) Pravilnika, tj. ne prelazi dozvoljenih 15%.
Društvo za svaku investicionu nekretninu koju je klasifikovao kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi vodi dosije sa dokumentima u skladu sa članom 10. Pravilnika (tj. posjeduje zemljišnoknjižni izvadak, posjedovni list, polisu osiguranja, procjenu vrijednosti nekretnine od strane ovlašćenog procjenitelja i drugo).
Sve investicione nekretnine koje služe kao sredstvo za pokriće tehničkih rezervi su izdate u zakup, što je u skladu sa odredbama člana 5. stav 1. tačka 13. Pravilnika, odnosno obezbjeđena je sigurnost budućih priliva. Prihod po osnovu zakupnina investicionih nekretnina koje služe za pokriće tehničkih rezevi na dan 31.12.2013. godine iznosi 125.719,84 KM.

Društvo posjeduje još investicionih nekretnina u vrijednosti 1.888.858,24 KM koje nisu priznate kao sredstva za pokriće tehničkih rezervi.

3. Oročeni depoziti kod banaka u Republike Srpske, odnosno BiH

Naziv banke	*Datum zaključenja ugovora o oročenom depozitu*	*Period oročenja u mjesecima*	*Broj Ugovora o oročenom depozitu*	*Iznos oročenih sredstava (u KM)*	*Kamatna stopa*
Nova banka a.d .	17.06.2012. godine	19	19163	320.169,34	4,90%
Nova banka a.d.	31.12.2012. godine	60	42651	600.000,00	5,00%
Nova banka a.d	31.12.2012. godine	12	42654	200.000,00	5,00%
UKUPNO				1.120.169,34	

Ukupno pokriće tehničkih rezervi oročenim depozitima kod banaka iznosi 13,51%.

Društvo je u novim ugovorima o oročenim depozitima unijelo odredbu kojom se definiše namjena oročenog depozita, odnosno da se oročeni depoziti koriste isključivo za pokriće tehničkih rezervi i da se u druge svrhe ne mogu koristiti. Jedino ugovor broj 19163 nije imao odredbu o namjeni oročenog depozita s tim da je prilikom ponovnog oročavanja u Ugovoru navedena ova odredba. Društvo nije prekoračilo ulaganje sredstava u oročene depozite ni u ukupnom iznosu kao ni visinu pojedinačnog ulaganja što je u skladu sa članom 6. tačka 12. Pravilnika.
Po osnovu oročenih depozita ostvareni prihod od kamata iznosi 52.626,58 KM (po ugovorima: broj19163 - 13.501,82 KM, broj 42651 – 29.346,83 KM i broj 42654 – 9.777,93 KM).

4. Sredstva na računima društva za osiguranje:

R/b	*Naziv banke*	*Iznos sredstava na računima (u KM)*
1.	UNI CREDIT BANK A.D. (418)	22.180,07
2.	UNI CREDIT BANK A.D.-rezerve (412)	6,77
3.	VOLKS BANK A.D.-depozit (424)	0,00
4.	VOLKS BANK A.D. (422)	1.819,13
5.	VOLKS BANK A.D. (414)	0,00
6.	UNI CREDIT BANK A.D. (426)	10.517,13
7.	PAVLOVIĆ BANKA (427)	41.630,24
8.	PAVLOVIĆ BANKA devizni EURO	58,22
9.	UNI CREDIT BANK A.D.-devizni	11,93
10.	MOJA BANKA DD (420)	8.714,72
11.	MOJA BANKA DD (421)-devizni	0,00
12.	RAIFFEISEN BANK- devizni (417)	1,89
13.	RAIFFEISEN BANK (416)	3.698,19
14.	NLB RAZVOJNA BANKA a.d.	5,00
15.	NLB RAZVOJNA BANKA a.d. devizni	208,31
16.	NOVA BANKA BANJA LUKA (423)	0,00
17.	NOVA BANKA dev. (425) EURO	1.530,68
18.	NOVA BANKA dev. (425) CHF	9,71
19.	VOLKS BANK devizni (415)	0,00
20.	UNI CREDIT BANK devizni	15,24
21.	BLAGAJNA	361,20
22.	POMOĆNA BLAGAJNA	0,00
U K U P N O		***90.768,43***

Ukupno pokriće tehničkih rezervi sredstvima na računima društva iznosi 1,09%.

U svim vrstama ulaganja nema prekoračenja limita, kako u ukupnom iznosu, tako ni kod pojedinačnih ulaganja.“

4.5.2. Minimalni garantni fond

Minimalni garantni fond za poslove neživotnih osiguranja kojima se Društvo bavi iznosi 5.000.000,00 KM. Prema tome, za pokriće 50% minimalnog garantnog fonda za poslove neživotnih osiguranja potrebno je 2.500.000,00 KM[3], koliko Društvo i ima pokriveno. Ova sredstva su u potpunosti pokrivena depozitima u domaćim bankama.

4.6. Zalihe

u KM

Opis	31. 12. 2013. godine	31. 12. 2012. godine	Indeks
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
1. Materijal	2.400	1.512	158,73
Zalihe, neto	**2.400**	**1.512**	158,73

Ukupne zalihe u iznosu od 2.400 KM odnose se na zalihe stroge evidencije polisa osiguranja i date avanse.

4.7. Kratkoročna potraživanja

U tabelarnom pregledu dato je stanje kratkoročnih potraživanja na 31. decembar 2013. godine i 2012. godine

u KM

Opis	Bruto iznos potraživanja	Ispravka vrijednosti	Neto potraživanje	2012. godina (neto)	Indeks
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**	**5**	**6 (4/5)**
Premije neživotnih osiguranja	620.972	128.563	492.409	270.448	182,07
Premija saosiguranja i reosiguranja	41.815	0	41.815	37.887	110,37
Ostali kupci u zemlji	881.265	841.632	39.633	14.711	269,41
Potraživanja iz specifičnih poslova	2.333.566	2.280.672	52.894	43.810	120,73
Druga potraživanja	89.113	26.838	62.275	43.207	144,13
Kratkoročni finansijski plasmani – ostala povezana pravna lica	46.273	668	45.605	2.049	2225,72
U k u p n o	**4.013.004**	**3.278.373**	**734.631**	**412.112**	**178,26**

[3] *Prema članu 11. Pravilnika, Društvo za osiguranje je obavezno da, za vrijeme trajanja dozvole za rad, obezbijedi iznos u visini od najmanje 50% minimalnog garantnog fonda, propisanog odredbama članova 49. i 53. Zakona.*

Bruto potraživanja po osnovu premija neživotnih osiguranja iznose 620.972 KM, a ispravka vrijednosti istih 128.563 KM, odnosno neto vrijednost 492.409 KM. U sljedećoj tabeli prezentovana je struktura bruto potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja:

Premije neživotnih osiguranja - bruto

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Autoodgovornost	59.944
2.	Požar i prirodna sila	114.989
3.	Putničko zdravstveno osiguranje	-51
4.	Kasko osiguranje	131.113
5.	Nezgode	137.995
6.	Ostala imovinska osiguranja	164.225
7.	Opšta građanska odgovornost	5.380
8.	Roba u transportu	4.621
9.	Zeleni karton	2.756
U k u p n o		**620.972**

Potraživanja od kupaca, u iznosu 881.265 KM, odnose se na potraživanja po osnovu zakupa i utužene premije iz perioda do 2008. godine, ispravka vrijednosti istih u iznosu od 841.632 KM.

Potraživanja iz specifičnih poslova, u iznosu 52.894 KM, odnose se na neto potraživanja po osnovu regresa. Ispravka vrijednosti tih potraživanja je 2.280.672 KM.

Druga kratkoročna i ostala potraživanja, u iznosu 62.275 KM, odnose se na potraživanja od radnika po osnovu datih stambenih kredita (6.444 KM), radnika po osnovu kreditiranja i akontacije (39.750 KM) i ostala potraživanja (16.081 KM).

Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani-ostala povezana pravna lica u iznosu od 45.605 KM se odnose na dio dugoročnog finansijskog plasmana Krajina Krosu koji dospijeva do 12 mjeseci (veza napomena 4.4).

Ročna struktura potraživanja za premije – neživotna osiguranja i plasmana

Rb	Opis pozicije	Konto	Nedospjelo	I kategorija - dospjelo do 90 dana	II kategorija - dospjelo od 91 do 180 dana	III kategorija - dospjelo od 181 do 270 dana	IV kategorija - dospjelo preko 271 dan	Ukupno dospjela potraživanja	Ukupno potraživanja	Ispravka vrijednosti potraživanja	Stanje potraživanja - neto (iz bilansa)
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(5+6+7+8)	10=(4+9)	11	12=(10-11)
1	**I - DATI AVANSI**	**150 do 159**						**0.00**	**0.00**		**0.00**
2	Potraživanja po osnovu premije životnih osiguranja	200, dio 209						0.00	0.00		0.00
3	Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	201, dio 209	415,704.52	45,686.69	27,759.55	24,970.16	106,850.75	205,267.15	620,971.67	128,562.62	492,409.05
4	Potraživanja po osnovu premije saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u zemlji	202, 203, dio 209	41,815.39					0.00	41,815.39		41,815.39
5	Potraživanja po osnovu premije osiguranja saosiguranja, reosiguranja i retrocesija iz inostranstva	204, dio 209						0.00	0.00		0.00
6	Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u zemlji	205, dio 209						0.00	0.00		0.00
7	Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u inostranstvu	206, dio 209						0.00	0.00		0.00
8	Ostali kupci i ostala potraživanja	207, dio 209	171.77	49,196.80	31,996.47	30,554.57	769,345.88	881,093.72	881,265.49	841,632.08	39,633.41
9	Potraživanja po osnovu depozitne premije	208 dio 209						0.00	0.00		0.00
10	1.Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci (od 2 do 9)		457,691.68	94,883.49	59,756.02	55,524.73	876,196.63	1,086,360.87	1,544,052.55	970,194.70	573,857.85
11	2. Potraživanja iz specifičnih poslova	210 do 219	33,515.43			46,269.60	2,253,781.05	2,300,050.65	2,333,566.08	2,280,672.47	52,893.61
12	3.Druga potraživanja	220 do 229	53,674.75	7,820.06	470.00	6,265.17	20,883.49	35,438.72	89,113.47	26,838.36	62,275.11
13	**II - UKUPNO POTRAŽIVANJA (1+2+3)**		**544,881.86**	**102,703.55**	**60,226.02**	**108,059.50**	**3,150,861.17**	**3,421,850.24**	**3,966,732.10**	**3,277,705.53**	**689,026.57**
14	Kratkoročni finansijski plasmani u povezana pravna lica- matična i zavisna	230, dio 239	45,604.65					0.00	45,604.65		45,604.65
15	Kratkoročni finansijski plasmani-ostala povezana pravna lica	231, dio 239						0.00	0.00		0.00
16	Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	232, dio 239			0.00		667.80	667.80	667.80	667.80	0.00
17	Kratkoročni finansijski plasmani u inostranstvu	233, dio 239						0.00	0.00		0.00

18	Dio dugoročnih deponovanja i ulaganja koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	234, dio 239						0.00	0.00		0.00
19	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	235, dio 239						0.00	0.00		0.00
20	Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	236, dio 239						0.00	0.00		0.00
21	Otkupljene sopstvene akcije	237						0.00	0.00		0.00
22	Ostali kratkoročni finansijski plasmani	238, dio 239						0.00	0.00		0.00
23	**III - UKUPNO KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (od14 do 22)**			**0.00**	**0.00**	**0.00**	**667.80**	**667.80**	**46,272.45**	**667.80**	**45,604.65**
24	**UKUPNO DATI AVANSI, POTRAŽIVANJA I PLASMANI (I+II+III)**		**544,881.86**	**102,703.55**	**60,226.02**	**108,059.50**	**3,151,528.97**	**3,422,518.04**	**4,013,004.55**	**3,278,373.33**	**734,631.22**

Društvo je potpisivalo sporazume o reprogramu naplate potraživanja od pravnih i fizičkih lica krajem 2013. godine na osnovu kojih je vršena i ispravka navedenih potraživanja. Uvidom u dokumentaciju i na osnovu razgovora sa odgovornim licima došli smo do saznanja da ispravka vrijednosti navedenih potraživanja nije vršena u skladu sa članom 15. Pravilnika o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 10/09). Zbog načina evidentiranja istih, revizorskim postupcima nismo mogli da se uvjerimo u efekte izvršenih ispravki potraživanja na finansijske izvještaje za 2013. godinu.

4.8. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Stanje gotovina na transakcionim računima kod poslovnih banaka i u blagajni Društva na dan 31. decembara 2013. godine iznosi 90.768 KM.

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina
1	**2**	**3**
Transakcioni računi - domaća valuta	88.571	178.431
Transakcioni računi – strana valuta	1.836	3.395
Blagajna	361	4.635
U k u p n o	90.768	**186.461**

Stanje na poslovnim računima u KM na dan 31.12.2013. godine

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Fima banka d.d. Sarajevo	8.715
2.	Pavlović International Bank a.d. Bijeljina	41.630
3.	NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka-Gradiška	5
4.	Nova banka a.d. Banja Luka	0
5.	UniCredit bank a.d. Banja Luka	10.517
6.	UniCredit bank a.d. Banja Luka-podračuni	22.180
7.	UniCredit bank a.d. Banja Luka-rezerve	7
8.	Izdvojena novčana sredstva i akreditivi	5.517
U k u p n o		**88.571**

Stanje na poslovnim računima u stranoj valuti na dan 31.12.2013. godine

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Nova banka a.d. Banja Luka- EUR	1.531
2.	Nova banka a.d. Banja Luka- CHF	10
3.	Pavlović International Bank a.d. Bijeljina	58
4.	NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka- Fil. Gradiška	208
5.	UniCredit bank a.d. Banja Luka i BB (15+12)	27
6.	Raiffeisen bank d.d. Sarajevo	2
U k u p n o		**1.836**

Blagajnički maksimum je određen Odlukom direktora Društva broj 02-4366/09 od 31.12.2009. godine, u iznosu od 6.000 KM.

4.9. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina
Odloženi troškovi pribave osiguranja do jedne godine	2.848.353	2.171.753
U k u p n o	**2.848.353**	**2.171.753**

Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 2.848.353 KM odnose se na troškove sprovođenja osiguranja (lična primanja službe preuzimanja osiguranja u iznosu od 1.279.881 KM i zakup prostora na opremi osiguravača u iznosu od 1.568.472 KM) koji su rezervisani procentom prenosa premije od 50,90 po odluci Uprave o razgraničenju neposredsnih troškova sprovođenja poslova osiguranja broj 02-557/14 od 27.02.2014. godine.
Na osnovu raspoložive dokumentacije i objašnjenja rukovodstva Društva došli smo do saznanja da je Društvo zaključivalo ugovor sa vlasnicima vozila o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu na period od godinu dana. Plaćanje je vršeno u visini godišnje naknade zakupa. Takođe, uvidom u dokumentaciju (ugovor, izvode sa žiro računa, blagajnu i ovlaštenja) nismo se mogli u potpunosti uvjeriti o pojedinačnim uplatama po ugovoru o zakupu.

4.10. Kapital, garantni fond i margina soleventnosti

4.10.1. Kapital

Ukupni kapital - neto imovina na dan 31. decembar 2013. godine iskazan u bilansu stanja-imovinskom bilansu iznosi 8.427.173 KM.

u KM

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2012. godine	Indeks
1	2	3	4 (2/3)
Akcijski kapital	6.768.192	6.768.192	100,00
Ostale rezerve iz dobitka	0	0	0
Revalorizacione rezerve	1.789.591	3.122.363	57,32
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	860.684	0	0,00
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	213.050	298.273	71,43
Gubitak ranijih godina	1.204.344	1.502.617	80,15
U k u pn o	**8.427.173**	**8.686.211**	**97,02**

Revalorizacione rezerve smanjene su za 386.020 KM u odnosu na početno stanje po osnovu efekata procjene osnovnih sredstava na dan 31.12.2013. godine po procjeni vještaka građevinsko-arhitektonske struke, oblast građevinarstvo Draženka Kenjalo, dipl. inženjer građevinarstva.

Na osnovu Odluke Skupštine akcionara broj 02-3208/13 od 02.09.2013. godine o raspodjeli ostvarene dobiti iz 2012. godine, ostvarena dobit Društva u 2012. godini u iznosu od 298.273 KM raspoređena je za pokriće gubitka iz ranijih godina.

Društvo je na dan 31.12.2013. godine iskazalo gubitak ranijih godina u iznosu 1.204.344 KM, koji čini 17,79% osnovnog kapitala.

Neraspoređeni dobitak tekuće godina iznosi 213.050 KM.

Prema pregledu sa zvanične internet prezentacije Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (www.crhovrs.org) struktura akcionara Društva na 31.12.2013. godine je sljedeća:

R/B	Opis	% učešća
1.	Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka	70,45
2.	Euro-EX d.o.o. Banja Luka	22,25
3.	Ideal-Kompani d.o.o. Banja Luka	5,63
4.	Unicredit Bank a.d. Banja Luka	0,42
5.	Banjalučka pivara a.d. Banja Luka	0,21
6.	Mihajlović Dubravko	0,13
7.	Unis-valjaonica HVT a.d. Banja Luka - u stečaju	0,13
8.	DI Omar a.d. Kneževo po - u stečaju	0,09
9.	Banja Laktaši a.d. Laktaši	0,07
10.	Ostali	0,61
U k u p n o		**100,00**

4.11. Dugoročna rezervisanja

Opis	2013. godina	2012. godina	Indeks
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	56.785	60.359	94,09
U k u p n o	**56.785**	**60.359**	**94,09**

Dugoročna rezervisanja (56.785 KM) čine rezervisanja, prema zahtjevima MRS -19 *Primanja zaposlenih* utvrđena aktuarskim tehnikama procjenjivanja za otpremnine kod odlaska u penziju i jubilarne nagrade zaposlenih u Društvu po obračunu ovlaštenog aktuara Maje Čuković.

4.12. Dugoročne obaveze

Struktura iskazanih dugoročnih obaveza data je u tabelarnom pregledu:

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	Indeks
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	25.849	47.700	54,19
Dugoročni krediti	306.359	422.764	72,47
Ostale dugoročne obaveze	0	64.286	0,00
U k u p n o	**332.208**	**534.750**	62,12

Ukupne dugoročne obaveze su evidentirane u iznosu od 332.208 KM. Dio dugoročnih obaveza u iznosu 25.849 KM odnosi se na obaveze po finansijskom lizingu. Predmet lizinga je nabavka tri motorna vozila marke „Hyundai“ od preduzeća „Auto Plus“ d.o.o. Banja Luka iz 2010. godine i nabavka 2 motorna vozila marke „Hyundai“ od preduzeća „Auto Plus“ d.o.o. Banja Luka iz 2011. godine. Uslovi finansijskog lizinga definisani su ugovorima o isporuci broj: 5413734, 5413735 i 5413736, od 25.05.2010. godine i ugovorima broj: 6410071 i 6410070 od 16.12.2011. godine.
Dugoročni kredit u iznosu 306.359 KM od Nove banke a.d. Banja Luka po ugovoru broj 0773120024 od 05.04.2012. godine za obrtna sredstva, na period otplate 60 mjeseci i kamatnom stopom 7,00% godišnje.

4.13. Kratkoročne finansijske obaveze, obaveze prema dobavljačima i obaveze iz poslovanja

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	Indeks
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Kratkoročne finansijske obaveze	611.557	558.435	109,51
Obaveze po osnovu premija saosiguranja i reosiguranja	14.546	13.832	105,16
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	161.170	211.974	76,03
Druge kratkoročne obaveze	704.440	545.733	129,08
Pasivna vremenska razgraničenja	8.576.475	7.765.881	110,44
Kratkoročne obaveze – ukupno	**10.068.188**	**9.095.855**	110,69

Kratkoročne finansijske obaveze

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	64.286
2.	Kratkoročni krediti	405.798
3.	Dio dugoročnih finansijskih obaveza koje dospijevaju u periodu do godinu dana	141.473
4.	Ostale kratkoročne finansijske obaveze	
5.	**Kratkoročne finansijske obaveze - ukupno**	**611.557**

Kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima u iznosu od 64.286 KM odnose se na obaveze po osnovu dijela dugoročnog kredita koji dospijeva za plaćanje u periodu do godinu dana.

Obaveze po osnovu kratkoročnih kredita

R/b	BANKA	Broj ugovora	Namjena	*Iznos u KM*
1.	Volksbanka a.d. Banja Luka	567-162-24000779-35	Overdraft kredit	107.970
2.	Nova Banka a.d. Banja Luka-dospijeće do 1 godine	0773120024		150.000
3.	Nova Banka a.d. Banja Luka	0770120043/0	Održavanje likvidnosti	147.828
4.	**U K U P N O**			**405.798**

Dio dugoročnih finansijskih obaveza koje dospijevaju u periodu do godinu dana, u iznosu 141.473 KM, odnosi se na dio dugoročnih obaveza po osnovu finansijskog lizinga i dugoročnog kredita kod Nove banke.

Obaveze po osnovu premija za saosiguranje i reosiguranje

Društvo nije izmirilo obaveze za premiju saosiguranja u iznosu 6.921 KM i premiju reosiguranja 7.624 KM.

Obaveze po osnovu bruto zarada i naknada zarada

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Neto plate	72.547
2.	Topli obrok	10.421
3.	Porez na plate	9.504
4.	Porez na topli obrok	1.157
5.	Porez na regres	773
6.	Doprinosi na plate	49.419
7.	Doprinosi na topli obrok	5.703
8.	Regres	6.955
9.	Doprinosi na regres	3.806
10.	Obaveze DB	885
U k u p n o		**161.170**

Obaveze po osnovu bruto zarada i naknada, u ukupnom iznosu, 161.170 KM, odnose se na obaveze po osnovu neisplaćenih ličnih primanja za decembar 2013. godine.

Druge obaveze iz poslovanja

Druge kratkoročne obaveze iz poslovanja, u iznosu 410.240 KM, odnose se na:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Obaveze prema članovima Upravnog i Nadzornog odbora	2.350
2.	Obaveze po osnovu ugovora o djelu	30.600
3.	Obaveze prema dobavljačima	281.887
4.	Obaveze prema regulatornim organima	72.432
5.	Ostale obaveze	22.971
U k u p n o		**410.240**

Obaveze prema dobavljačima, u iznosu 281.887 KM, odnose se na obaveze po osnovu nabavke robe i usluga od dobavljača u zemlji.
Ostale obaveze su obaveze po obustavama iz plata za decembar 2013. godine u iznosu 22.971 KM.

Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze

Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze, u iznosu 16.508 KM, odnose se na:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Obaveze za porez na dodatu vrijednost	2.425
2.	Obaveze za doprinose koji terete troškove (vodoprivreda, šume, PPZ)	12.265
3.	Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.818

Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine odnose se na poreze i doprinose na naknade za privremene i povremene poslove i porez na naknade po osnovu ugovora o djelu.

4.14. Pasivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	Iznos		*Indeks*
	2013. godina	**2012. godina**	
1	***2***	***3***	***4 (2/3)***
Prenosne premije neživotnih osiguranja	4.625.996	4.173.428	110,84
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	3.664.104	3.115.157	117,62
Druga pasivna vremenska razgraničenja	286.375	477.296	60,00
U k u p n o	**8.576.475**	**7.765.881**	**110,44**

Pasivna vremenska razgraničenja iznose 8.576.475 KM, od čega se na prenosne premije neživotnih osiguranja odnosi iznos od 4.625.996 KM.

Prenosna premija neživotnih osiguranja

Društvo ima Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja prenosnih premija, koji je usvojio Upravni odbor Društva, dana 24.05.2007. godine, a uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje ovlašćenog aktuara Društva.
Za sve vrste osiguranja Društvo je obračunalo prenosnu premiju primjenom softvera za obračun prenosne premije po metodu *Pro Rata Temporis*.
Ukupna obračunata premija iznosi 9.127.272 KM za 2013. godinu, a ukupna prenosna premija iznosi 4.625.996 KM, a koeficijent razgraničenja 0,509.

Rezervisanja za prenosne premije

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	*Indeks*
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Prenosna premija ostalih osiguranja	329.964	433.682	76,08
Prenosna premija autoodgovornosti	4.272.502	3.716.107	114,97
U k u p n o	**4.602.466**	**4.149.789**	**110,91**

Rezervisanja za štete neživotnog osiguranja

Društvo ima Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja prenosnih premija, koji je usvojio Upravni odbor Društva, dana 24.05.2007. godine, a uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje ovlašćenog aktuara Društva, koji je stavljen van snage donošenjem novog Pravilnika 21.02.2012. godine.

Rezervisane štete neživotnih osiguranja iznose 3.664.104 KM. Društvo je na dan 31.12.2013. godine iskazalo sljedeći iznos rezervi za štete po vrstama rezervisanja:

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	*Indeks*
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Rezerve za nastale neprijavljene štete	684.208	641.791	106,61
Rezerve za nastale prijavljene štete imovine	6.703	11.782	56,89
Rezerve za nastale prijavljene štete saobraćaja	1.107.511	510.563	216,92
Rezerve štete sudske	818.479	810.621	100,97
Kapitalizirane rente	425.374	283.215	150,19
Kapitalizirane rente ZOIL-a	65.260	181.538	35,95
Rezerve za štete sudske ZOIL-a	556.569	675.646	82,38
Rezervisane štete – ukupno	**3.664.104**	**3.115.157**	**117,62**

Na osnovu podataka o iznosu rezervisanih šteta po vrstama rezervisanja, može se konstatovati da rezerve za nastale neprijavljene štete iznose 684.208 KM, a rezerve za nastale prijavljene štete iznose 2.979.896 KM.

Druga pasivna vremenska razgraničenja

Druga pasivna vremenska razgraničenja su evidentirana u iznosu od 286.375 KM. Navedeni iznos odnosi se na:

- Rezervacije za preventivu, 286.375 KM .

Društvo je Pravilnik o preventivi, koji je usvojio Upravni odbor Društva 22.02.2007. godine, uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje tadašnjeg ovlašćenog aktuara Društva stavio van snage donošenjem novog Pravilnika od 18.11.2011. godine.

Saldo sredstava preventive na dan 31.12.2013. godine je bio 286.375 KM. U 2013. godini je Društvo izdvojilo u fond preventive još 97.417 KM i plasiralo 134.500 KM u skladu sa Pravilnikom o preventivi.

4.15. Poslovni prihodi

u KM

Opis	**Iznos u KM**		***Indeks***
	2013. godina	**2012. godina**	
1	2	3	4 (2/3)
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	8.654.898	6.635.800	130
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	696.010	795.493	87
Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i slično	0	39.150	0
Drugi poslovni prihodi	474.602	380.099	125
U k u p n o	**9.825.510**	**7.850.542**	125

Prihodi od premije osiguranja

R/b	**Opis**	***Iznos (u KM)***
1.	Prihodi od premije osiguranja robe u prevozu	10.237
2.	Prihodi od premije osiguranja imovine od požara i prirodne sile	197.103
3.	Prihodi od premije autoodgovornosti	7.555.240
4.	Prihodi od premije kasko osiguranja	250.874
5.	Prihodi od osiguranja imovine-ostala osiguranja	165.638
6.	Prihodi od premije osiguranja opšte građanske odgovornosti	15.571
7.	Prihodi od premije osiguranja od nezgode	397.352
8.	Prihod od premije PZO	18.088
9.	Prihodi od premije saosiguranja	44.794
U k u p n o		**8.654.898**

Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Prihodi od smanjenja rezervisanih šteta neživotnih osiguranja	696.010

Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja iznose 696.010 KM, a sastoje se od:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Prihoda od smanjenja rezervisanih šteta neživotnih osiguranja	364.081
2.	Prihoda od smanjenja rezervisanih šteta ZOIL	331.929

Drugi poslovni prihodi

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Prihodi od regresa	162.819
2.	Prihodi od zakupa nekretnina	223.256
3.	Ostali prihodi neživotnog osiguranja	88.527

4.16. Poslovni rashodi

u KM

Opis	Iznos		*Indeks*
	2013. godina	**2012. godina**	
1	2	3	4 (2/3)
Doprinos za preventivu	97.417	82.460	118,00
Vatrogasni doprinos	0	0	0,00
Doprinos Zaštitnom fondu	232.037	132.628	175,00
Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	1.894.904	1.471.887	129,00
Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	208.360	117.593	177,00
Rezervisanja za štete i udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja	1.244.957	115.137	1.081,00
Troškovi amortizacije	192.022	273.673	70,00
Troškovi materijala, goriva i energije	148.949	182.358	82,00
Troškovi provizija	533.423	620.979	86,00
Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande	2.276.766	1.377.157	165,00
Nematerijalni troškovi	262.141	261.278	100,33
Troškovi poreza i doprinosa	91.200	76.245	120,00
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	2.058.354	2.016.028	102,00
Ostali lični rashodi i naknade	290.530	332.283	87,00
U k u p n o	**9.531.060**	**7.059.707**	135,00

Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande (2.276.766 KM) veći su u odnosu na prethodnu godinu za 899.609 KM, odnosno za 65 %.

Doprinos Zaštitnom fondu

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Doprinosa Zaštitnom fondu za finansiranje rada	124.193
2.	Troškova Agencije za osiguranje Republike Srpske	102.956
3.	Naknade za finansiranje ombudsmena Republike Srpske	4.888
U k u p n o		**232.037**

Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Naknadu šteta obaveznih osiguranja	323.393
2.	Naknadu šteta neobaveznih osiguranja	1.550.638
3.	Naknadu šteta po osnovu imovinskog i drugih vrsta neživotnog osiguranja	20.873
U k u p n o		**1.894.904**

Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Premija reosiguranja	171.185
2.	Troškovi provizije	3.812
3.	Troškovi ACC - BIRI ZK BiH	33.363
U k u p n o		**208.360**

Troškovi provizija se odnose na troškove usluga izvršenih na tehničkim pregledima:

- Troškovi naknada provizija tehničkog pregleda 377.719 KM
- Troškovi tehničkog pregleda 155.704 KM.

Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškove proizvodnih usluga	2.141.701
2.	Troškove reklame i propagande	135.065
U k u p n o		**2.276.766**

Troškovi proizvodnih usluga u iznosu od 2.141.701 KM odnose se na slijedeće:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi zakupa poslovnog prostora	1.978.579
2.	Troškovi tekućeg održavanja	163.122

Troškovi zakupa poslovnog prostora, priznati su na osnovu ugovora o zakupu i na osnovu faktura dobavljača za izvršene usluge zakupa.

Društvo je u toku godine sklapalo ugovore o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa fizičkim i pravnim licima i na osnovu istih vršilo isplate po osnovu zakupa. Na osnovu predočene dokumentacije i revizorskih postupaka nismo mogli da se uvjerimo u potencijalne efekte poreskog tretmana navedenih isplata.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 135.065 KM odnose se na slijedeće:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi reklame	113.548
2.	Troškovi reklame (ao-naljepnice)	475
3.	Troškovi reklame – posrednika	6.041
4.	Troškovi za poklone	5.000
5.	Troškovi sponzorstva	10.000

Nematerijalni troškovi

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškove reprezentacije	31.133
2.	Troškovi premije osiguranja	3.433
3.	Troškove platnog prometa i članarine	34.088
4.	Troškove neproizvodnih usluga	62.114
5.	Ostali nematerijalni troškovi poslovanja	131.373
U k u p n o		**262.141**

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškove bruto zarada zaposlenih	1.780.791
2.	Troškove toplog obroka	210.940
3.	Troškove regresa	64.677
4.	Troškove zapošljavanja invalida rada	1.946
U k u p n o		**2.058.354**

Ostali lični rashodi i naknade

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	66.365
2.	Po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	15.532
3.	Troškovi naknade članovima Nadzornog odbora	52.618
4.	Ostali lični rasodi i naknade	156.015
U k u p n o		**290.530**

4.17. Finansijski prihodi

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	Indeks
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Prihodi od kamata	211.401	187.347	112,84
Ostali finansijski prihodi	20.460	125.160	16,35
Ukupno - Finansijski prihodi	**231.861**	**312.507**	**74,18**

Prihodi od kamata, u iznosu 211.401 KM, ostvareni su po osnovu kamata po HOV u iznosu 230 KM, kamata na oročene depozite u iznosu 199.171 KM i kamate po plasmanu povezanom pravnom licu u iznosu 12.000 KM.

Ostali finansijski prihodi, u ukupnom iznosu 20.460 KM, priznati su po osnovu:

R/b	Opis	*Iznos (u KM)*
1.	Prihodi od učešća u dobitku povezanih pravnih lica	15.340
2.	Izvršenih usluga procjene štete	3.255
3.	Finansijskih prihoda iz ranijih godina	329
4.	Ostalih finansijskih prihoda	1.536

4.18. Finansijski rashodi

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	*Indeks*
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim p.l.	10.753	26.246	40,97
Rashodi kamata	87.433	79.805	109,56
Ostali finansijski rashodi	8.707	288.564	3,00
Ukupno - Finansijski rashodi	**106.893**	**394.615**	**27,09**

Ostali finansijski rashodi, u ukupnom iznosu 8.707 KM, odnose se na dio rashoda po osnovu rješenja Poreske uprave.

4.19. Ostali prihodi

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	*Indeks*
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Naplaćena otpisana potraživanja	213.955	103.701	206,32
Prihodi od ispravke potraživanja – regres	10.083	22.148	45,53
Prihod od otkupa šteta	9.364	8.809	106,30
U k u p n o	**233.402**	**134.658**	**173,33**

4.20. Ostali rashodi

u KM

Opis	2013. godina	2012. godina	*Indeks*
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**
Rashodi po osnovu otpisa potraživanja	291.350	377.018	77,28
Ostali nepomenuti rashodi	19.882	45.486	43,71
U k u p n o	**311.232**	**422.504**	**73,66**

4.21. Finansijski rezultat

Opis	Iznos u KM		*Indeks*
	2013. godina	**2012. godina**	
Poslovni prihodi	9.825.510	7.850.543	125
Poslovni rashodi	9.531.060	7.059.706	121
Poslovni dobitak	294.450	790.837	37
Poslovni gubitak			
Finansijski prihodi	231.861	312.507	74
Finansijski rashodi	106.893	394.615	27
Dobitak po osnovu finansijskih prihoda i rashoda	124.968		
Gubitak po osnovu finansijskih prihoda i rashoda		82.108	
Dobitak redovne aktivnosti	419.418	708.729	59
Gubitak redovne aktivnosti			
Ostali prihodi	233.402	134.658	173
Ostali rashodi	311.232	422.504	74
Dobitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda			
Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda	77.830	287.846	27
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine	116.404		
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine	62.362		
Dobitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine	54.042		
Gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine			
Ukupni prihodi	10.407.177	8.297.708	125
Ukupni rashodi	10.011.547	7.876.825	127
Finansijski rezultat – bruto dobitak	395.629	420.883	94
Poreski rashodi	191.624	147.054	
Dobitak	204.005	273.829	75
Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	9.045	24.444	37
Ukupan neto dobitak	**213.050**	**298.273**	71

Na osnovu prezentovanih podataka o ostvarenom finansijskom rezultatu može se konstatovati da je Društvo, u 2013. godini, ostvarilo poslovni dobitak u iznosu od 298.450 KM, dobitak po osnovu finansijskih prihoda i rashoda u iznosu 124.968 KM, tako da je ostvaren dobitak redovne aktivnosti u iznosu 419.418 KM, gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda iznosi 77.830 KM. Ukupana bruto dobit je 395.629 KM.

Dobici utvrđeni direktno u kapitalu, u iznosu od 9.045 KM, odnose se na dobitke po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima.

I ANALIZA BILANSA TOKOVA GOTOVINE

Sintetizovan pregled tokova gotovine je dat u narednoj tabeli:

Opis	*Iznos (u KM)*
1. Priliv gotovine iz poslovne aktivnosti	9.253.623
2. Odliv gotovine iz poslovne aktivnosti	9.355.190
3. Neto priliv gotovine iz poslovne aktivnosti (1 – 2)	**-101.567**
4. Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	294.768
5. Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	152.522
6. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (4 – 5)	**142.246**
7. Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	548.826
8. Odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	685.198
9. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (7 – 8)	**-136.372**
10. Neto priliv gotovine (3 + 6 + 9)	-95.693
11. Gotovina na početku godine	186.461
12. Gotovina na kraju godine (10 + 11)	**90.768**

Analizom podataka prezentovanih u prethodnoj tabeli može se zaključiti da Društvo ima negativan neto gotovinski tok iz poslovne aktivnosti u iznosu od 101.567 KM, dok je neto gotovinski tok iz aktivnosti investiranja pozitivan i iznosi 142.246 KM. Društvo ima negativan neto gotovinski tok i iz aktivnosti finansiranja u iznosu 136.372 KM.
Proizilazi, dakle, da je Društvo na dan 31.12.2013. godine imalo negativan neto gotovinski tok u iznosu od 95.693 KM, što se manifestovalo na smanjenje gotovine na kraju perioda, u odnosu na početak godine.

II ANALIZA NAPOMENA UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Napomene uz finansijske izvještaje za 2013. godinu koje je sačinilo Društvo sadrže uglavnom podatke koji su iskazani u finansijskim izvještajima prezentovanim i javno objavljenim na Banjalučkoj berzi. Revizorskim postupcima došli smo do saznanja da Društvo nije izvršilo u potpunosti obajavljivanja u skladu sa MRS i MSFI. Korisnicima finansijskih izvještaja je potrebno prezentovati informacije, obrazloženja za pojedinačne pozicije finansijskih izvještaja i to kako su formirane, računovodstvene politike vrednovanje i slično.

III ANALIZA VOĐENJA POSLOVNIH KNJIGA

Finansijsko knjigovodstvo vodi se preko posebnog računovodstvenog programa za obradu podataka koji omogućava sve bitne uslove za pravovremeno knjiženje svih nastalih promjena. Obezbijeđeni su minimalni uslovi za arhiviranje računovodstvene dokumentacije. Poslovne knjige Društva vode stručna lica.

Stroga evidencija je u toku 2013. godine u Društvu bila uspostavljena i regulisana Uputstvom o zaduživanju i razduživanju dokumentacije stroge evidencije.[4] Navedenim aktima definisana su pitanja:

- organizovanja i štampanja obrazaca stroge evidencije,
- evidencija ulaza i izlaza obrazaca stroge evidencije u ekonomat,
- razduživanje obrascima stroge evidencije,
- odlaganje dokumentacije o evidenciji obrazaca stroge evidencije,
- stavljanje obrazaca stroge evidencije van upotrebe,
- upotreba obrazaca stroge evidencije.

Evidencija se vodi u okviru računovodstva, tako da je obezbijeđena evidencija polisa (primljene i iskorištene) koja omogućuje permanentnu kontrolu korištenja obrazaca stroge evidencije od strane zastupnika i posrednika, odnosno radnika Društva koji rade poslove osiguranja i izdavanja polisa. Za potrebe evidencije kreirani su obrasci na kojima se evidentiraju promjene u vezi sa obrascima stroge evidencije.

IV ANALIZA FINANSIJSKIH TRANSAKCIJA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Društvo je u toku 2013. godine imalo poslovne transakcije sa povezanim pravnim licem Krajina Kros d.o.o. Banja Luka kao što je prezentovano u narednoj tabeli:

u KM

Opis	Početno stanje		Promet perioda		Saldo	
	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	2.000	0	0	0	2.000	0
Dugoročni plasmani	140.000	0	60.000	45.605	154.395	
Obaveze po osnovu zakupa	0	0	70.200	53.000	17.200	
Potraživanje po osnovu premije nezgode	0	0	704	0	704	0
Ostale dugoročne obaveze povezano lice	0	64.285	0	64.285	0	64.285
Dobavljači	0	10.362	473.457	463.095	0	0
Potraživanja za kamate na plasmane	0	0	12.000	0	12.000	0
Potraživanja za dobit	0	0	15.340	0	15.340	0
Ostale obaveze prema povezanom licu	0	0	120.000	120.000	0	0

[4] *Sastavni dio ovog uputstva je „Uputstvo o ispostavljanju dokumentacije preuzimanja osiguranja AO, AK, kretanaju ove dokumentacije, pravdanju obrazaca stroge evidencije i naplaćene premije na šalterima, punktovima i drugo Društva" od 10.05.1999. godine.*

Poslovanje sa povezanim licima je značajno, kako sa stanovišta prometa usluga tako i finansijskih transakcija, pozajmljivanja novčanih sredstava, davanje u zalog imovine za kreditna zaduženja. Sve navedeno može bitno uticati na rizik likvidnosti matičnog društva.

Agencija za osiguranje Republike Srpske je Rješenjem broj 03-306-2-14/12 od 08.04.2013. godine Društvu zabranila finansijske transakcije, sve isplate iz sredstava Društva povezanom pravnom licu „Krajina Kros" d.o.o. Banja Luka i svim drugim pravnim licima, ovlašćenim za obavljanje djelatnosti tehničkih pregleda vozila i to kako slijedi:

- plaćanje usluga tehničkog pregleda motornih vozila ili bilo kakvih drugih usluga klijentima koji su istovremeno i osiguranici Društva,
- plaćanje provizije za zaključivanje ugovora o osiguranju,
- plaćanje zakupnine ugovorene u procentu od naplaćene premije osiguranja, ili u fiksnom iznosu koji prelazi prosječnu tržišnu cijenu zakupa poslovnog prostora po jednom kvadratnom metru,
- plaćanje usluga reklamiranja, istraživanja tržišta i bilo kakve druge propagandne usluge koja nije u skladu sa registrovanom djelatnošću pravnog lica i za koje nisu obezbijeđeni stvarni dokumentovani dokazi o izvršenju usluga,
- bilo koje druge isplate koje imaju za cilj ispunjavanje finansijskih obaveza „Krajina Kros"-a prema drugim subjektima.

V SUDSKI SPOROVI

Sa stanjem na dan 31.12.2013. godine Društvo se javlja kao tužena strana i tužilac u 839 sudskih sporova.
Društvo u svojstvu tuženog vodi 413 sudskih sporova i to:

- po osnovu šteta 386 sporova u ukupnom iznosu od 1.562.794,33 KM,
- četiri (4) privredna spora u ukupnom iznosu od 105.891, 91 KM i
- dvadesettri (23) radna spora za isplatu regresa i razlike toplog obroka u ukupnom iznosu od 21.850,00 KM.

Društo u svojstvu tužioca vodi 426 sudskih sporova i to:

- po osnovu regresnih potraživanja 414 sporova u ukupnom iznosu od 2.304.702,51 KM i
- po osnovu privrednih sporova u ukupnom iznosu od 224.076,14 KM.

Društvo nije vršilo procjenu ishoda privrednih i radnih sporova, kao ni rezervisanja za potencijalne troškove i obaveze po istim. Prema izjavi i procjeni rukovodstva Društva većina navedenih sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana (već je izmireno 95.849 KM) će se okončati u korist Društva.

VI PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je u toku godine sklapalo ugovore o zakupu prostora za isticanje reklame na vozilu sa fizičkim i pravnim licima i na osnovu istih vršilo isplate po osnovu zakupa. Na osnovu predočene dokumentacije i revizorskih postupaka nismo mogli da se uvjerimo u potencijalne efekte poreskog tretmana navedenih isplata.

Društvo u toku 2013. godine nije imalo kontrolu od strane Poreske uprave Republike Srpske.

VII DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Agencija za osiguranje Republike Srpske je sačinila Zapisnik o izvršenoj kontroli Društva broj 03-306-1/13 od 11.03.2014. godine, vezano za provođenje mjera naloženih Rješenjem broj 03-306-2-14/12 od 08.04.2013. godine (veza napomena IV). U zapisniku Agencije konstatuje se da Društvo u većini slučajeva nije ispoštovalo Rješenje od 08.04.2013. godine ili je kasnilo u izvršenju naloženih mjera.

VIII STALNOST POSLOVANJA

Priloženi finansijski izvještaji Društva su sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Društvo je u izvještajnom periodu iskazalo poslovni dobitak u iznosu od 294.450 KM; prihodi od premija osiguranja, saosiguranja i reosiguranja (8.654.898 KM) veći su u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 2.019.098 KM, odnosno za 30,43% ali i negativan novčani tok.

Kratkoročne obaveze Društva na dan 31.12.2013. godine veće su od tekuće imovine za iznos od 6.351.786 KM, dok je racio likvidnosti 0,37. Na osnovu navedenog, Društvo može biti suočeno sa problemima likvidnosti, odnosno da ne bude u mogućnosti da izmiruje svoje kratkoročne obaveze prema dobavljačima i povjeriocima u trenutku dospijeća.

Prilog - Dodatni finansijski izvještaji

Uvod

Pravilnikom o sadržaju izvještaja nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja i drugih izvještaja društva za osiguranje („Pravilnik o reviziji“), objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 7/2008, Pravilnikom o izmjeni pravilnika o sadržaju izvještaja nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društva za osiguranje objavljenog u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 106/08 i Pravilnikom o izmjeni pravilnika o sadržaju izvještaja nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društva za osiguranje objavljenog u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 127/11, propisuje se minimalni obavezni sadržaj o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društva za osiguranje.
Reviziju finansijskih izvještaja za godinu dana koja je završila 31. decembra 2013. godine društva Krajina osiguranje a.d. Banja Luka („Društvo“) proveli smo u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, koje je izdao Međunarodni odbor za revizijske standarde.

Dodatni izvještaji Društva čiju ispravnost i potpunost potvrđuje revizor nalaze se u Prilogu , a sastavljeni su u skladu s dolje navedenim pravilnicima Agencije za osiguranje Republike Srpske („Agencija“):

- Pravilnikom o reviziji.
- Pravilnikom o izmjeni pravilnika o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društva za osiguranje, („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 2/12).
- Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društva za osiguranje, („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 56/12).
- Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda društva za osiguranje, objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 131/10 („Pravilnik o visini i načinu ulaganja“).
- Pravilnikom o tehničnkim rezervama, objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 116/06 od 29. septembra 2006. godine („Pravilnik o tehničkim rezervama“).
- Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti društva za osiguranje u Republici Srpskoj, objavljenom u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 103/12.

Reviziju dodatnih izvještaja proveli smo u skladu sa članom 8 Pravilnika o reviziji.

I Analiza ispravnosti i potpunosti izvještaja koji se dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske

Dostavljeni izvještaji Društva Agenciji za osiguranje Republike Srpske, su sastavljeni na osnovu podataka koji su iskazani u godišnjem obračunu za 2013. godinu.

Pregled izvještaja koji se dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske:

R/b	Opis	Rokovi za dostavljanje				Godišnji do 30.04.
		Mjesečno do 05 za prethodni mjesec	Mjesečno do 15 za prethodni mjesec	Kvartalni do 30.04. 31.07. 31.10. 30.04.	Polugodišnji do 31.07.	
1	Obrazac "P" - Premija osiguranja		x			
2	Obrazac "Š" - Štete		x			
3	Obrazac "BTG"-Bilans tokova gotovine	x				
4	Obrazac "LIKV-1"- Izvještaj o pokazateljima likvidnosti	x				
5	Obrazac "TSO" – Izvještaj o troškovima sprovodjenja osiguranja u dozvoljenom režijskom dodatku			x		
6	Obrazac"RUD" – Rezerve za učešće u dobiti				x	x
7	Obrazac "P1" - Premija osiguranja				x	x
8	Obrazac "Š1" - Rezerva za štete iz predhodne godine, prijavljene štete u tekućem obračunskom periodu i obrađene neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda				x	x
9	Obrazac "Š2" – Obrada šteta u tekućem obračunskom periodu				x	x
10	Obrazac "RŠ1" – Rezerve za štete				x	x
11	Obrazac "RŠ2" – Struktura bruto rezervi za štete				x	x
12	Obrazac "RP" – Ostvarena regresna potraživanja				x	x
13	Obrazac "PSE" – Štampane i preuzete polise stroge evidencije obaveznih osiguranja od odgovornosti				x	x

14	Obrazac "P-AO" – Premija osiguranja od odgovornosti za motorna vozila				x	x
15	Obrazac "Š-AO" – Štete u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila				x	x
16	Obrazac "P-R" – Premija reosiguranja				x	x
17	Obrazac "MS-1" – Izvještaj o margini solventnosti za poslove neposrednih neživotnih osiguranja			x		
18	Obrazac "K" – Izvještaj o kapitalu i garantnom fondu za poslove neživotnih osiguranja			x		
19	Obrazac "US1" – Pregled stanja ulaganja sredstava za obezbjeđenje tehničke rezerve neživotnih osiguranja			x		
20	Obrazac "US3" – Pregled stanja ulaganja sredstava u visini 50% minimalnog garantnog fonda			x		
21	Obrazac "AUS" - Analitika ulaganja sredstava			x		
22	Obrazac "POT" - izvještaj o starosnoj srukturi datih avansa, potraživanja i plasmana			x		
23	Obrazac "IVPOT" - izvještaj o promjenama ispravke vrijednosti datih avansa, potraživanja i plasmana			x		
24	Obrazac "KS" - izvještaj o kvalifikacionoj strukturi				x	x
25	Obrazac "TP" - izvještaj o troškovima pribave i stanje razgraničenih troškova pribave				x	x
26	Finansijski izvještaji: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bilans tokova gotovine, Izvještaj o promjenama u kapitalu, Aneks i Note				x	x
27	Aktuarski izvještaj			x		

Pregled stanja ulaganja sredstava za pokriće tehničke rezerve neživotnih osiguranja na dan 31.12.2013. godine

R/b	Vrsta (oblik) ulaganja	Dozvoljeni %	Ukupno uloženi iznos (u KM)	Ostvareni %
1.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, Republika Srpska, Centralna banka BiH i fondovi iz člana 8. Zakona o Investiciono-razvojnoj banci Republike Srpske	bez ograničenja	4,758.00	0.06%
2.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant Federacija BiH i Distrkt Brčko	do 50%		
3.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti koje je izdala jedinica lokalne samouprave u RS, odnosno BiH	do 35%, a po jednom emitentu do 10%		
4.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti za koje je jedinica lokalne samouprave iz člana 5 stav 1. tačka 3. Pravilnika izdala garanciju	do 20%, a po jednom emitentu do 5%		
5.1.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na službenom berzanskom tržištu u RS, odnosno BiH	do 20%, a po jednom emitentu do 5%		
5.2.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na slobodnom berzanskom tržištu u RS, odnosno BiH	do 10%, a po jednom emitentu do 2%		
6.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u RS i BiH , ako je njihov emitent pravno lice sa sjedištem u RS, odnosno BiH	do 5% , a po jednom emitentu do 1%		
7.1.	Akcije kojima se trguje na službenom berzanskom tržištu u RS, odnosno BiH	do 30%, a po jednom emitentu do 10%		
7.2.	Akcije kojima se trguje na slobodnom berzanskom tržištu u RS, odnosno BiH	do 10%, a po jednom emitentu do 5%		
8.	Akcije kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u RS i BiH , ako je njihov emitent pravno lice sa sjedištem u RS, odnosno BiH	do 10% , a po jednom emitentu do 5%		
9.	Zajmovi osigurani založnim pravom na nekretninu (hipoteka)	do 20%, a po jednom korisniku do 10%		
10.1.	Zajmovi osigurani hartijama od vrijednosti iz člana 5. stav 1. tačke 1. do 4. Pravilnika	ukupno do 10%, a po jednom korisniku do 5%		
10.2.	Zajmovi osigurani garancijom banaka ili zajmovi bankama sa sjedištem u RS, odnosno BiH			
11.	Nekretnine i druga prava na nekretninama (pravo svojina, prava građenja, pravo korišćenja i sl.)	do 30%, a u jednu nekretninu odnosno u više nekretnina koje su međusobno povezane tako da čine jednu cjelinu do 15%	2,487,030.08	30.00%
12.	Oročeni depozite kod banaka u RS, odnosno BiH	do 50%, a u jednu banku do 20%	1,120,169.34	13.51%
13.	Udjeli i akcije investicionih fondova sa javnom ponudom, koji imaju sjedište u RS, odnosno BiH	do 30%, a u jedan investicioni fond do 5%		
14.	Sredstva na računima društva za osiguranje	do 10%	90,768.43	1.09%
15.	Ukupno uložena sredstva u zemlji (zbir ulaganja navedenih pod rednim brojem 1. do 14.)		3,702,725.85	44.66%
16.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent zemlja članica EU, centralne banke tih država, međunarodne finansijske organizacije ili hartije od vrijednosti za koje garantuje neki od ovih subjekata	zbir US1, US2 i US3 do 20%, a po jednom emitentu do 5%		
17.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u zemlji članici EU, pod uslovom da su im agencije za procjenu boniteta utvrdile kreditni rejting koji odgovara rejtingu Standard&Poor's od najmanje "A", odnosno odgovarajućem rejtingu Fitch-IBCA ili Moody's			

18.	Akcije sa kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u zemlji članici EU, pod uslovom da su najmanje posljednje dvije godine uvrštene na službenu berzansku kotaciju i da njihova minimalna tržišna kapitalizacija u trenutku ulaganja iznosi 500 miliona evra			
19.	Ukupno uložena sredstva u inostranstvu (zbir ulaganja navedenih pod rednim brojem 16. do 18.)			
20.1.	Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača saosiguravača ili retrocesionara	do 10% , a preko 10% u skladu sa odlukom Agencije		0.00%
20.2.	Razgraničeni troškovi pribave osiguranja	do 10% u skladu sa odlukom Agencije		0.00%
20.3.	Rezerve za štete koje padaju na teret reosiguravača saosiguravača ili retrocesionara	u skladu sa odlukom Agencije		
20.	UKUPNO (20.1+20.2+20.3)		0.00	
21.	UKUPNO (15+19+20)		3,702,725.85	44.66%
	Tehničke rezerve neživotnih osiguranjana dan:	31.12.2013. godine		
Red. br.	Pozicija	Iznos KM		
1.	Rezerve za prenosne premije	4,625,996.03		
2.	Rezerve za štete	3,664,104.25		
3.	Rezerve za bonuse i popuste			
4.	Rezerve za izravnanje rizika			
5.	Druge tehničke rezerve osiguranja			
6.	Ukupno tehničke rezerve (1+2+3+4+5)	8,290,100.28		
	Ovlašćeni aktuar	Odgovorno lice	Podatke obradio	
	Maja Čuković	Mila Gromilić	Saša Vučić	
	Ime i prezime - potpis	Ime i prezime - potpis	Ime i prezime - potpis	

Pregled stanja ulaganja sredstava za pokriće minimalnog garantnog fonda na dan 31.12.2013. godine

R/b	Vrsta (oblik) ulaganja	Dozvoljeni %	Ukupno uloženi iznos (u KM)	Ostvareni %
1.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent ili garant BiH, Republika Srpska i fondovi iz člana 8. Zakona o Investiciono-razvojnoj banci RS	bez ograničenja		0.00%
2.	Oročeni depoziti kod banaka u RS i BiH	bez ograničenja	2,500,000.00	100.00%
3.	Ukupno uložena sredstva u zemlji (zbir ulaganja navedenih pod rednim brojem 1. do 2.)		2,500,000.00	100.00%
4.	Hartije od vrijednosti čiji je emitent zemlja članica EU, centralne banke tih država, međunarodne finansijske organizacije ili hartije od vrijednosti za koje garantuje neki od ovih subjekata	zbir US1, US2 i US3 do 20%, a po jednom emitentu do 5%		0.00%
5.	Obveznice i druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u zemlji članici EU, pod uslovom da su im agencije za procjenu boniteta utvrdile kreditni rejting koji odgovara rejtingu Standard&Poor's od najmanje "A", odnosno odgovarajućem rejtingu Fitch-IBCA ili Moody's			0.00%
6.	Akcije sa kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u zemlji članici EU, pod uslovom da su najmanje posljednje dvije godine uvrštene na službenu berzansku kotaciju i da njihova minimalna tržišna kapitalizacija u trenutku ulaganja iznosi 500 miliona evra			0.00%
7.	Ukupno uložena sredstva u inostranstvu (zbir ulaganja navedenih pod rednim brojem 4. do 6.)		0.00	0.00%
8.	UKUPNO (3+7)		2,500,000.00	100.00%

Minimalni garantni fond na dan: 31.12.2013 godine

Red. br.	Pozicija	Iznos u KM
1.	Minimalni garantni fond	5,000,000.00
2.	50% minimalnog garantnog fonda	2,500,000.00

Ovlašćeni aktuar	Odgovorno lice	Podatke obradio
Maja Čuković	Mila Gromilić	Saša Vučić
Ime i prezime - potpis	Ime i prezime - potpis	Ime i prezime - potpis

Izvještaj društva za osiguranje o kapitalu i garantnom fondu za poslove neživotnih osiguranja sa stanjem na dan 31.12.2013. godine

u KM

I	**BAZIČNI KAPITAL (1) + (2) + (3) + (4) + (5) - (6) - (7) - (8)**	5.530.256
(1)	Uplaćeni akcionarski kapital osim kumulativnih povlašćenih akcija	6.768.192
(2)	Rezerve kapitala povezane sa uplaćenim akcijama , osim kumulativnihm povlašćenim akcijama	
(3)	Statutarne rezerve	
(4)	Zakonske rezerve	
(5)	Prenesena neto dobit iz ranijih godina nakon odbitne dividende	
(6)	Otkupljene vlastite akcije, osim kumulativnih povlašćenih akcija	
(7)	Nematerijalana ulaganja	33.592
(8)	Preneseni gubitak iz ranije i tekuće godine	1.204.344
II	**DODATNI KAPITAL (9) + (10) + (11) - (12)**	0
(9)	Uplaćeni akcionarski kapital po osnova kumulativnih povlašćenih akcija	
(10)	Rezerve kapitala povezane sa kumulativnih povlašćenih akcija	
(11)	Podređeni dužnički instrumenti	
(11.1)	Podređeni dužnički instrumenti sa rokom dospjeća	
(11.2)	Podređeni dužnički instrumenti bez roka dospjeća	
(12)	Otkupljene vlastite kumulativnih povlašćenih akcija	
III	**ODBITNE STAVKE (13) + (14) + (15)**	2.000
(13)	Kvalifikovani udio u drugim finansijskim institucijama	
(14)	Podređeni dužnički instrumenti i druga ulaganja u druge finansijske institucije	
(15)	Nelikvidna sredstva	2.000
IV	**RASPOLOŽIV KAPITAL (I) + (II) - (III)**	5.528.256
	ZAHTJEVI ADEKVATNOSTI KAPITALA	
(16)	Margina solventnosti	1.652.371
(17)	Garantni fond prem margini solventnosti / 1/3 od (16)	550.790
(18)	Garantni fond prema članu 53. stav 1. Zakona	5.000.000
(19)	GARANTNI FOND / (17) ILI (18), u zavisnosti šta je veće/	5.000.000
V	VIŠE / MANJE RASPOLOŽIVOG KAPITALA /iznos pod IV se poredi sa (16) ili (18), u zavisnosti šta je veće/	528.256
VI	VIŠE / MANJE BAZIČNOG KAPITALA /iznos pod I se poredi sa (19)	530.256
VII	DODATNI KAPITAL PREMA BAZIČNOM KAPITALU (u %) /racio (II)/(I)/	0
VIII	PODREĐENI DUŽNIČKI INSTRUMENTI SA ROKOM DOSPJEĆA PREMA BAZIČNOM KAPITALU ILI MINIMALNOM GARANTNOM FONDU (u %) / racio (11.1) / (I) ili (18) u zavisnosti šta je manje/	0

Podatke obradio Ovlašćeni aktuara Odgovorno lice

_____ _____ _____

Ime i prezime-potpis Ime i prezime-potpis Ime i prezime-potpis

Izvještaj o Margini solventnosti za poslove neposrednih neživotnih osiguranja na dan 31.12.2013. godine

R/b	OPIS	Neživotna osiguranja osim zdrav. osig. /član 6. Pravilnika/	Zdravstvena osiguranja /član 6. Pravilnika/
I	**MARGINA SOLVENTNOSTI PO PREMIJI**		
1	Premijska osnova	9.179.841	
(1.1)	Iznos premijske osnove do 100 miliona KM_____ x 0,18	1.652.371	
(1.2)	Iznos premijske osnove preko 100 miliona KM_____ x 0,16	0	
2	Zbir (1.1) + (1.2.)	1.652.371	
3	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i mjerodavnih šteta /taj koeficijent ne može biti manji od 0,50/	1	
4	Margina solventnosti po premiji / (2) x (3) /	1.652.371	
5	Margina solventnosti po premiji za zdravstvena osiguranja / 1/3 od (4) /		
II	**MARGINA SOLVENTNOSTI PO ŠTETAMA**		
6	Prosječan iznos mjerodavnih šteta za posljednjih 36 mjeseci ili posljednja 84 mjeseca u slučaju društva koja isključivo, odnosno u većem dijelu ugovora pokrivaju rizik kredita, nepogode, grada ili mraza	1.209.736	
6.1	Prosječan iznos mjerodavnih šteta do 70 miliona KM_____ x 0,26	314.531	
6.2	Prosječan iznos mjerodavnih šteta preko 70 miliona KM_____x 0,23	0	
7	Zbir (6.1) + (6.2.)	314.531	
8	Koeficijent koji se dobije kao količnik mjerodavnih šteta, neto od reosiguranja i mjerodavnih šteta /taj koeficijent ne može biti niži od 0,50/	1	
9	Margina solventnosti po štetama / (7) x (8) /	314.531	
10	Margina solventnosti po štetama za zdravstvena osiguranja /1/3 od 9/		
III	**MARGINA SOLVENTNOSTI ZA POSLOVE U VRSTAMA NEŽIVOTNIH OSIGURANJA**		
11	Margina solventnosti / (4) ili (9) u zavisnosti šta je veće/	1.652.371	
12	Margina solventnosti za zdravstvena osiguranja / (5) ili (10) u zavisnosti šta je veće/		
IV	Margina solventnosti po premiji ili štetama / (11)+(12)/	1.652.371	
13	Margina solventnosti na posljednji dan predhodnog izvještajnog perioda	1.612.307	
14	Koeficijent koji se dobije kao količnik rezrvi za štete u samopridržaju na posljedni dan tekućeg izvještajnog perioda i rezervi za štete u samopridržaju na posljedni dan predhodnog izvještajnog perioda / ne smije biti veći od 1/	1.00	
V	**MARGINA SOLVENTNOSTI / (IV) ili (13) x (14)/**	1.652.371	

Podatke obradio Ovlašćeni aktuara Odgovorno lice

_____ _____ _____

Ime i prezime-potpis Ime i prezime-potpis Ime i prezime-potpis

Premija osiguranja

Stanje na dan 31.12.2013. godine

u KM

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Obračun bruto prenosnih premija neto od reosiguranja na pocetku obračunskog perioda			Obračunata premija, neto od RE (u samopridržaju) u tekućem obračunskom periodu			Tehnička premija u samopridržaju		Obračun bruto prenosnih premija neto od reosiguranja na kraju obračunskog perioda			Mjerodavna premija u samopridržaju
		Bruto prenosna premija	Iznos predat u Reosiguranje	Bruto prenosna premija, neto od RE na kraju obračunskog perioda	Ukupna bruto premija	Iznos predat u reosiguranje	Ukupna premija u samopridržaju	Procenat	Iznos	Bruto prenosna premija	Iznos predat u reosiguranje	Bruto prenosna premija, neto od RE na kraju obračunskog perioda	
1	2	3	4	5=(3-4)	6	7	8=(6-7)	9	10=8*9	11	12	13=(11-12)	14=(5+8-13)
01	Osiguranje nezgode	210,178.40		210,178.40	399,750.53		399,750.53	69.00%	275,827.87	184,614.80		184,614.80	425,314.13
02	Zdravstveno osiguranje	2,259.96		2,259.96	18,841.65		18,841.65	65.00%	12,247.07	2,966.78		2,966.78	18,134.83
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	113,883.64		113,883.64	266,509.29		266,509.29	70.00%	186,556.50	132,154.48		132,154.48	248,238.45
04	Osiguranje vozila koja se kreću po šinama			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
05	Osiguranje vazduhoplova			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
06	Osiguranje plovila			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
07	Osiguranje robe u prevozu	2,297.62		2,297.62	11,195.35		11,195.35	63.00%	7,053.07	3,255.91		3,255.91	10,237.06
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	55,455.33		55,455.33	175,503.40		175,503.40	68.00%	119,342.31	40,290.01		40,290.01	190,668.72
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	47,522.25		47,522.25	164,338.04		164,338.04	68.00%	111,749.87	39,841.53		39,841.53	172,018.76
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	3,716,107.21	0.00	3,716,107.21	8,120,058.22	171,184.28	7,948,873.94	69.00%	5,484,723.02	4,220,595.81		4,220,595.81	7,444,385.34
11	Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
12	Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	2,084.79		2,084.79	15,762.96		15,762.96	70.00%	11,034.07	2,276.71		2,276.71	15,571.04
14	Osiguranje kredita			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
15	Osiguranje garancija			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
16	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
17	Osiguranje troškova pravne zaštite			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
18	Osiguranje pomoći			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	**4,149,789.20**	**0.00**	4,149,789.20	**9,171,959.44**	**171,184.28**	9,000,775.16	68.98%	**6,208,533.78**	**4,625,996.03**	**0.00**	4,625,996.03	8,524,568.33
19	Životno osiguranje			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00

20	Rente			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
21	Dodatna osiguranja uz osiguranje života			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
22-28	Druge vrste životnih osiguranja			0.00			0.00		0.00			0.00	0.00
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	**0.00**	**0.00**	0.00	**0.00**	**0.00**	0.00		**0.00**	**0.00**	**0.00**	0.00	0.00
	UKUPNO	**4,149,789.20**	**0.00**	4,149,789.20	**9,171,959.44**	**171,184.28**	9,000,775.16	68.98%	**6,208,533.78**	**4,625,996.03**	**0.00**	4,625,996.03	8,524,568.33

OVLAŠĆENI AKTUAR: **DIREKTOR:**

Rezerve za štete iz prethodne godine, prijavljene štete u tekućem obračunskom periodu i obrađene štete neisplaćene do kraja tekućeg obračunskog perioada

Stanje na dan 31.12.2013. godine
u KM

VRSTA OSIGURANJA	*Rezerve za prijavljene štete iz prethodne godine stanje na dan 31.12.*				Obračun rezervi za štete neto od reosiguranja uključujući rezerve za prijavljene i rezerve za štete koje su nastale a nisu prijavljene				Rezerve šteta, neto od reosiguranja (6+7-8-9)	Broj prijavljenih šteta u tekućem obračunskom periodu		Obrađene štete a neisplaćene do kraja tekućeg obračunskog perioda	
	U redovnom postupku		***U sporu***		**Iznos bruto rezervi za štete**		**Iznos udjela**			Prvi put prijavljene	Reaktivirane	Broj	Iznos
	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Sop. portfelj	Prim. Saosig.	Saosiguranje	Reosiguranje					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Osiguranje nezgode	49	35,591.00	23	16,380.00	129,123.85				129,123.85	591		0	0.00
Zdravstveno osiguranje	3	450.00			452.25				452.25	8		0	0.00
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	16	25,050.00			30,743.20				30,743.20	67	1	0	0.00
Osiguranje vozila koja se kreću po šinama									0.00			0	0.00
Osiguranje vazduhoplova									0.00			0	0.00
Osiguranje plovila									0.00			0	0.00
Osiguranje robe u prevozu									0.00			0	0.00
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	0	0.00			0.00				0.00	1	1	0	0.00
Osiguranje ostalih šteta na imovini	11	11,723.00			18,985.70				18,985.70	35		0	0.00
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	207	620,733.40	339	1,753,445.16	2,935,851.90				2,935,851.90	674	35	0	0.00
Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove												0	0.00
Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove												0	0.00
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti												0	0.00
Osiguranje kredita												0	
Osiguranje garancija												0	
Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka												0	
Osiguranje troškova pravne zaštite													
Osiguranje pomoći													
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	286	693,547.40	362	1,769,825.16	3,115,156.90	0.00	0.00	0.00	3,115,156.90	1,376	37	0	0.00
Životno osiguranje													

Rente													
Dodatna osiguranja uz osiguranje života													
Druge vrste životnih osiguranja													
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	0	0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0	0.00
UKUPNO	286	693,547.40	362	1,769,825.16	3,115,156.90	0.00	0.00	0.00	3,115,156.90	1,376	37	0	0.00
U obrazac su uključene rezerve za štete ZOIL-a													

OVLAŠĆENI AKTUAR: **DIREKTOR:**

Obrađene štete u tekućem obračunskom periodu

Stanje na dan 31.12.2013. godine
u KM

VRSTA OSIGURANJA	Broj odbijenih šteta	*Obrađeno od rezervi za prijavljene štete iz prethodne godine*				*Obrađeno od prijavljenih u tekućem obračunskom periodu + reaktivirane*				*Isplaćene štete od obrađenih*		*Obrađene štete, neto od re (samopridržaj)*				
		U redovnom postupku		***U sporu***		***U redovnom postupku***		***U sporu***		Broj	Iznos	Iznos ukupno obrađenih šteta		Iznos udjela		Obrađene štete u samopridržaju
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos			Sop. Portf.	Prim. saosig.	Saosig.	Reosiguranje	
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Osiguranje nezgode	107	42	32,742.81	3	6,805.72	417	275,057.22	1	300.00	463	314,905.75	249,093.37	65,812.38			314,905.75
Zdravstveno osiguranje		1	57.50	0	0.00	7	1,471.74	0	0.00	8	1,529.24	1,529.24				1,529.24
Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	12	9	18,106.13	0	0.00	37	67,387.27	0	17,427.67	46	102,921.07	102,921.07				102,921.07
Osiguranje vozila koja se kreću po šinama												0.00				0.00
Osiguranje vazduhoplova												0.00				0.00
Osiguranje plovila												0.00				0.00
Osiguranje robe u prevozu	0									0	0.00	0.00				0.00
Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	0	0	0.00	0	0.00	1	120.00	0	0.00	1	120.00	120.00				120.00
Osiguranje ostalih šteta na imovini	6	10	9,469.18	0	0.00	21	11,284.11	0	0.00	31	20,753.29	20,753.29				20,753.29
Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	88	110	365,192.14	36	491,768.41	331	561,455.70	6	36,258.22	483	1,454,674.47	1,454,674.47				1,454,674.47
Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove																0.00
Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove												0.00				0.00
Osiguranje od opšte građanske odgovornosti												0.00				0.00
Osiguranje kredita												0.00				0.00
												0.00				0.00
Osiguranje od različitih finansijskih												0.00				0.00

gubitaka																
Osiguranje troškova pravne zaštite																0.00
Osiguranje pomoći																
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	**213**	**172**	**425,567.76**	**39**	**498,574.13**	**814**	**916,776.04**	**7**	**53,985.89**	**1032**	**1,894,903.82**	**1,829,091.44**	**65,812.38**	**0.00**	**0.00**	**1,894,903.82**
Životno osiguranje																
Rente																
Dodatna osiguranja uz osiguranje života																
Druge vrste životnih osiguranja																
UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	0	0	0.00	0	0.00	0		0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
UKUPNO	**213**	**172**	**425,567.76**	**39**	**498,574.13**	**814**		**7**	**53,985.89**	**1,032.00**	**1,894,903.82**	**1,829,091.44**	**65,812.38**	**0.00**	**0.00**	**1,894,903.82**
U obrazac su uključene rezerve za štete ZOIL-a																

OVLAŠĆENI AKTUAR: **DIREKTOR:**

Rezerve za štete

Stanje na dan 31.12.2013. godine

u KM

Šifra osiguranja	VRSTA OSIGURANJA	Rezerva za prijavljene štete na kraju izvještajnog perioda						Iznos rezervi za nastale, a neprijavljene štete IBNR	Rezerva za štete	Rezerva za troškove obrade šteta	Bruto rezerve za štete	Udio Reosiguranja u rezervacijama (dio od 12)	Rezerve za štete, neto od RE
		U redovnom postupku		U sporu		Ukupno							
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos						
1	2	3	4	5	6	7=(3+5)	8=(4+6)	9	10=(8+9)	11	12=(10+11)	13	14=(12-13)
01	Osiguranje nezgode	62	43,901.00	31	17,874.00	93	61,775.00	105,828.82	167,603.82	308.88	167,912.70		167,912.70
02	Zdravstveno osiguranje	3	481.00			3	481.00		481.00	2.41	483.41		483.41
03	Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	22	49,571.00	4	46,681.00	26	96,252.00	7,232.25	103,484.25	481.26	103,965.51		103,965.51
04	Osiguranje vozila koja se kreću po šinama					0	0.00		0.00		0.00		0.00
05	Osiguranje vazduhoplova					0	0.00		0.00		0.00		0.00
06	Osiguranje plovila					0	0.00		0.00		0.00		0.00
07	Osiguranje robe u prevozu					0	0.00		0.00		0.00		0.00
08	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	1	0.00		0.00	1	0.00		0.00	0.00	0.00		0.00
09	Osiguranje ostalih šteta na imovini	8	3,758.00	1	2,912.00	9	6,670.00	2,486.86	9,156.86	33.35	9,190.21		9,190.21
10	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	340	1,307,051.44	344	1,495,282.33	684	2,802,333.77	565,256.14	3,367,589.91	14,962.52	3,382,552.43		3,382,552.43
11	Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove					0	0.00		0.00		0.00		0.00
12	Osiguranje od opšte odgovornosti za brodove					0	0.00		0.00		0.00		0.00
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti					0	0.00		0.00		0.00		0.00
14	Osiguranje kredita					0	0.00		0.00		0.00		0.00
15	Osiguranje garancija					0	0.00		0.00		0.00		0.00
16	Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka					0	0.00		0.00		0.00		0.00
17	Osiguranje troškova pravne zaštite					0	0.00		0.00		0.00		0.00
18	Osiguranje pomoći					0	0.00		0.00		0.00		0.00

	UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA	436	1,404,762.44	380	1,562,749.33	816	2,967,511.77	680,804.07	3,648,315.84	15,788.42	3,664,104.26	0.00	3,664,104.26
19	Životno osiguranje					0	0.00		0.00				0.00
20	Rente					0	0.00		0.00				0.00
21	Dodatna osiguranja uz osiguranje života					0	0.00		0.00				0.00
22-28	Druge vrste životnih osiguranja					0	0.00		0.00				0.00
	UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	UKUPNO	436	1,404,762.44	380	1,562,749.33	816	2,967,511.77	680,804.07	3,648,315.84	15,788.42	3,664,104.26	0.00	3,664,104.26

OVLAŠĆENI AKTUAR: **DIREKTOR:**

REGLED
kupljenih i preuzetih polisa stroge evidencije obaveznih oiguranja od odgovornosti u periodu 01.01. – 31.12. 2013. godine

Red. br.	BROJ POLISA (KOMADA) I SERIJSKI BROJ OD 01.01. DO 31.12.2013.god.										BROJ		NAZIV ŠTAMPARIJE
	Autoodgovornost		Granično osiguranje		Zeleni karton		Odgovornost brodara		Odgovornost vazduhoplova		Narudžbe	Otpremnice	
	komad	serijski broj (od___do___)	komad	serijski broj (od___do___)	komad	serijski broj (od___do___)	komad	serijski broj (od___do___)	komad	serijski broj (od___do___)			
1					6000	0194501-0200500						003/13	BIRO ZK BiH
2	5000	515201-520200									1/13	13-350-000452	Atlantik bb
3	5000	520201-525200									2/13	13350-001186	Atlantik bb
4					6000	0200501-0206500						019/13 Rač 181	BIRO ZK BiH
5	5000	525201-530200									4/13	013-350-002029	Atlantik bb
6	6000	530201-536200										013-350-002881	Atlantik bb
7					7000	0206501-0213500						043/13 rač 343/13	BIRO ZK BiH
8	6000	536201-542200										13-350-003961	Atlantik bb
9					7500	0213501-0221000						067/13 rač 517/13	BIRO ZK BiH
10	6000	542201-548200										13-350-005007	Atlantik bb

DIREKTOR:

Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila – premija

Broj osiguranja, iznos ukupne premije osiguranja, ukupne prenosne i tehničke premije

Stanje na dan: 31.12.2013. godine

u KM

Vrsta osiguranja	Broj osiguranja (polisa)	Iznos			
		Obračunata premija osiguranja	Stanje prenosne premije		Tehnička premija osiguranja
			Na dan 01.01. tekuće godine	Na kraju obrač. Perioda (30.06. ili 31.12.)	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
Putnički automobile	24.625	6.030.852.58	2.775.389.04	3.380.116.47	4.161.288.28
Teretna vozila	2.415	1.370.372.05	569.068.37	712.954.93	945.556.71
Autobusi i slična vozila	61	68.221.67	36.410.65	36.261.95	47.072.95
Vučna vozila	423	36.386.87	17.157.80	15.357.59	25.106.94
Specijalna motorna vozila	50	9.966.51	4.313.18	5.374.20	6.876.89
Motocikli i slična vozila	302	22.811.81	12.668.05	10.547.53	15.740.15
Priključna vozila	815	19.141.80	7.133.80	8.509.60	13.207.84
Motorna vozila inostrane registracije					
Vozila na opravci					
Radna vozila	87	13.621.82	8.065.57	6.395.31	9.399.06
Ostala vozila	1	231.86	0.00	48.93	159.98
Osiguranje motornih vozila sa probnim tablicama					
Ukupno:	**28.779**	**7.571.606.97**	**3.430.206.46**	**4.175.566.51**	**5.224.408.80**

OVLAŠĆENI AKTUAR: **DIREKTOR:**

Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila – štete

Stanje na dan: 31.12.2012.
u KM

VRSTA OSIGURANJA	Rezerve za prijavljene štete na dan 01.01. tekuće godine		Broj prijavljenih šteta u tekućoj godini reaktiviranih	Broj odbijenih šteta	Isplaćene		Obrađene štete koje su ostale neisplaćene do kraja obračunskog perioda (30.06. ili 31.12.tek.god)		Rezerva za prijavljene štete na kraju obračunskog perioda (30.06. ili 31.12. tek.god.)	
	Broj	Iznos			Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Putnički automobili										
Teretna vozila										
Autobusi i slična vozila										
Vučna vozila										
Specijalna motorna vozila										
Motocikli i slična vozila										
Priključna vozila										
Motorna vozila inostrane registr.										
Vozila na opravci										
Radna vozila										
Ostala vozila										
Osiguranje m/v sa probnim tablicama										
U K U P N O:	546	2,374,179	709	88	483	1,454,674	0	0	684	2,802,334

OVLAŠĆENI AKTUAR: **DIREKTOR:**

II Analiza o posrednicima u osiguranju

Društvo nema angažovanih posrednika u osiguranju, ove poslove obavljaju lica zaposlena u Društvu.

III Analiza osnovnih pokazatelja uspješnosti poslovanja (ekonomičnost, rentabilnost i likvidnost)

Napominjemo da se sljedeća analiza osnovnih pokazatelja uspješnosti poslovanja zasniva na informacijama objavljenim u finansijskim izvještajima za 2013. godinu.

Ekonomičnost

Ekonomičnost poslovanja Društva smo analizirali primjenom pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja te ekonomičnosti finansijske aktivnosti.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Opis	**2013. godina**	**2012. godina**
Ukupni prihodi	10.416.222	8.322.152
Ukupni rashodi	10.011.547	7.876.825
Eu	1,04	1,06

Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja iznosi 1,04 budući da Društvo posluje s marginalnim dobitkom. Prethodne godine koeficijent ekonomičnosti poslovanja bio je nešto veći, odnosno 1,06.

Ekonomičnost finansijske aktivnosti

Opis	**2013. godina**	**2012. godina**
Finansijski prihodi	231.861	312.507
Finansijski rashodi	106.893	394.615
Ef	2,17	0,8

Ekonomičnost finansijske aktivnosti je pozitivna te se povećala u odnosu na prethodnu godinu. Ekonomičnost se povećala kao rezultat smanjenja finansijskih troškova u odnosu na prethodnu godinu.

Rentabilnost

Rentabilnost poslovanja Društva smo analizirali primjenom pokazatelja rentabilnost imovine i rentabilnost kapitala.

Rentabilnost imovine (Ri)

Opis	**2013. godina**	**2012. godina**
Dobitak/(gubitak) za godinu	213.050	298.273
Ukupna imovina	18.884.354	18.377.175
RI (%)	1,13%	1,62%

Nakon stope rentabilnosti imovine u 2012. godini od 1,62 %, u 2013. godini dolazi do neznatnog pada, ali Društvo i dalje ostavaruje pozitivnu stopu rentabilnosti imovine u iznosu 1,13 %.

Rentabilnost kapitala

Opis	**2013. godina**	**2012. godina**
Dobitak/(gubitak) za godinu	213.050	298.273
Akcionarski capital	6.768.192	6.768.192
Rg (%)	3,15%	4,41%

Društvo ostvaruje pozitivan prinos na kapital u iznosu od 3,15 %.

Likvidnost

Likvidnost smo analizirali primjenom sljedećih pokazatelja: koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent finansijske stabilnosti.

Koeficijent trenutne likvidnosti (KTrL)

Opis	**2013. godina**	**2012. godina**
Novac i novčani ekvivalenti	90.768	186.461
Kratkoročne obaveze	10.068.188	9.181.923
KTrL	0,01	0,02

Na dan 31. decembra 2013. godini dolazi do smanjenja novca i novčanih ekvivalenata u odnosu na 31. decembar 2012. godine, te u isto vrijeme povećanja kratkoročnih obveza. Smanjenje koeficijenta trenutne likvidnosti s 0,02 u 2012. godini na 0,01 u 2013. godini ukazuje na smanjenje sigurnosti poslovanja Društva.

Koeficijent Tekuće Likvidnosti

Opis	**2013. godine**	**2012. godine**
Kratkoročna imovina	3.716.402	2.790.174
Kratkoročne obaveze	10.068.188	9.181.923
KTL	0,37	0,30

Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje nepokrivenost kratkoročnih obveza kratkoročnom imovinom. Koeficijent tekuće likvidnosti ukazuje na lošu likvidnu poziciju Društva budući da je koeficijent tekuće likvidnosti tokom 2013. godine manji od 1, tj. kratkoročna imovina je manja od kratkoročnih obveza.

Koeficijent finansijske stabilnosti (KFS)

Opis	**2013. godine**	**2012. godine**
Stalna imovina	15.167.952	15.587.001
Kapital i dugoročne obaveze	8.759.381	9.134.893
KFS	1,73	1,71

Koeficijent finansijske stabilnosti se neznatno povećao u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu što ukazuje na smanjenje financijske stabilnosti, a time i likvidnosti.
Ako je racio finansijske stabilnosti viši od jedan, dugoročna finansijska ravnoteža je pomjerena ka dugoročno vezanoj imovini čime se javlja nedostajući kapital za uspostavljanje dugoročne finansijske ravnoteže, a to zahtijeva finansijsko saniranje. U takvim uslovima u oblasti dugoročnog finansiranja onemogućeno je održavanje likvidnosti utoliko više što je racio finansijske stabilnosti veći od 1.